

โครงสร้างการเมืองการปกครองกลุ่มผู้นำทางการเมืองของรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู
และเปรักของประเทศมาเลเซียกับอิทธิพลที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้

The political and governmental structure and political leaders of Kelantan state,
Terengganu state and Perak state of Malaysia and their influence on the Southern
Thailand border provinces

นิอับดุลรากีบ บินนิฮัสซัน¹ ซาวาวี ปะดาอามิน²

บทคัดย่อ

โครงการวิจัยเรื่อง “โครงสร้างการเมืองการปกครองกลุ่มผู้นำทางการเมืองของรัฐกลันตัน รัฐตรังกานูและเปรักของประเทศมาเลเซียกับอิทธิพลที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้” มีวัตถุประสงค์ในการวิจัย 1) เพื่อศึกษาโครงสร้างการเมือง การปกครอง ผู้นำทางการเมือง รวมทั้งบทบาทผู้นำรัฐหรือมุขมนตรีในรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรักของประเทศมาเลเซีย 2) เพื่อศึกษาโครงสร้างของกลุ่มการเมือง ผู้นำทางการเมืองที่มีอิทธิพลต่อสถานการณ์ทางการเมืองในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 3) เพื่อศึกษาแนวโน้มนโยบายของรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรักของประเทศมาเลเซียที่มีต่อประชาชนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ 4) เพื่อศึกษาถึงแนวคิดของแต่ละกลุ่มการเมืองที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ อันจะได้ทราบถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นต่อสถานการณ์การเมืองในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เมื่อผู้นำทางการเมืองแต่ละกลุ่มนั้นๆ เข้ามาบริหารรัฐต่างๆ ในพื้นที่ที่ทำการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ได้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

จากผลการศึกษาค้นคว้าพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกลันตัน รัฐตรังกานูและรัฐเปรักของประเทศมาเลเซียกับจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นมีความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์และเครือญาติ มี

¹อาจารย์แผนกวิชามลาญศึกษา ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Nik Abdul Rakib Bin Nik Hassan, Lecturer, Malay Studies Section, Department of Eastern Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, Pattani Campus.

²อาจารย์แผนกวิชามลาญศึกษา ภาควิชาภาษาตะวันออก คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

Sawawee Pakda Amin, Lecturer, Malay Studies Section, Department of Eastern Language, Faculty of Humanities and Social Sciences, Prince of Songkla University, Pattani Campus.

ภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่เหมือนกัน นอกจากนั้นยังมีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์เหล่านี้เกิดมาจาก 2 กรณี คือ

การเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ โดยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ 2 แห่ง บริเวณชายแดนประเทศไทย-มาเลเซีย แห่งแรกคือ การเปลี่ยนแปลงเขตแดนระหว่างรัฐเปรูกับเมืองรามันท์(จังหวัดยะลาปัจจุบัน) เกิดขึ้นในปี 1899 ครั้งนั้นปรากฏว่าดินแดนส่วนหนึ่งของเมืองรามันท์ได้ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐเปรู ทำให้ดินแดนและประชาชนชาวรามันท์ส่วนนั้นได้กลายเป็นชาวเปรูเชื้อสายปัตตานี ส่วนแห่งที่สอง คือ เกิดจากสนธิสัญญาแองโกล-สยาม ปี 1909 จากสนธิสัญญาดังกล่าว รัฐกัลันตันได้ผนวกดินแดน ซึ่งเดิมเป็นดินแดนเมืองระแงะหรือลีอเกาะห์ (Legeh) เข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐกัลันตัน ในทางกลับกันดินแดนส่วนหนึ่งของรัฐกัลันตันได้กลายมาเป็นอำเภอตากใบ

การอพยพย้ายถิ่นฐาน โดยชาวจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อพยพย้ายถิ่นฐานไปยังรัฐกัลันตัน รัฐตรังกานูและรัฐเปรู เกิดขึ้นมาเป็นเวลานานนับตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 จนถึงปัจจุบัน ทำให้ประชาชนดังกล่าวยังคงมีความผูกพันต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการตั้งชื่อชุมชนตนเองตามชื่อถิ่นฐานเดิมของตนเอง มีการรวมตัวจัดตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตนเอง รวมทั้งช่วยเหลือพัฒนาเศรษฐกิจพี่น้องในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น โครงการการช่วยเหลือด้านการศึกษา ทักษะ และการบริหารมัสยิด

ผลการวิจัยค้นพบว่าความสัมพันธ์ด้านอุดมการณ์ทางการเมือง แนวความคิดทางการเมืองของประชาชนบริเวณรัฐชายทะเลฝั่งตะวันออกของมาเลเซีย ส่วนใหญ่มีความคิดทางการเมืองแบบศาสนานิยมหรือแนวทางอนุรักษนิยม (Conservative) ดังนั้นแนวคิดทางการเมืองที่ตั้งบนพื้นฐานศาสนาหรือใช้ศาสนาเป็นแนวทางในการต่อสู้ทางการเมือง จึงมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อแนวความคิดทางการเมืองของจังหวัดชายแดนภาคใต้ การที่รัฐบริเวณชายแดนประเทศไทย-มาเลเซียถูกปกครอง โดยพรรคที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกันหรือสอดคล้องกันกับพรรคที่เป็นรัฐบาลสหพันธรัฐ ย่อมสามารถแก้ไขปัญหาความมั่นคงกับประเทศไทยมากกว่ารัฐที่ถูกปกครองโดยรัฐบาลท้องถิ่นที่มาจากต่างอุดมการณ์ซึ่งยากต่อการควบคุมของรัฐบาลสหพันธรัฐ

ผลการวิจัยค้นพบว่าความสัมพันธ์ทางศาสนา ประชาชนส่วนใหญ่ของรัฐกัลันตัน รัฐตรังกานู รัฐเปรู และจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่นับถือศาสนาอิสลามด้วยหลักการศาสนาอิสลามมีว่า “มุสลิมเป็นพี่น้องกัน” ดังนั้นชาวมุสลิมจากรัฐกัลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรู จึงมีการช่วยเหลือไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงินชากาต, สัตว์ประเภทวัวหรือแพะเพื่อการเชือดตามพิธีกรรมทางศาสนา หรือแม้แต่การช่วยเหลือในการสร้างมัสยิด อาคารโรงเรียนสอนศาสนา

ผลการวิจัยค้นพบว่าโครงสร้างการเมืองการปกครองมีผลต่อการเศรษฐกิจ สังคม และ การศึกษาด้วยประเทศมาเลเซียใช้ระบบสหพันธรัฐ ดังนั้นจึงมีลักษณะของการกระจายอำนาจทาง การเมืองการปกครอง สามารถสนองความต้องการของชุมชน ทำให้ประเทศมาเลเซียโดยเฉพาะรัฐ บริเวณชายแดนประเทศไทย-มาเลเซีย มีการพัฒนาทางสังคม เศรษฐกิจ มากกว่าจังหวัดชายแดน ภาคใต้ ซึ่งมีระบบการปกครองแบบรัฐเดี่ยว (Unity State) ทำให้เห็นถึงข้อดีของระบบการเมือง การปกครองของรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรัก จึงเกิดการเรียกร้องให้จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีอำนาจในการกำหนดบทบาทตนเองมากขึ้น (Autonomy)

ผลการวิจัยค้นพบว่านโยบายของรัฐกลันตัน รัฐตรังกานูและรัฐเปรักที่มีต่อจังหวัด ชายแดนภาคใต้นั้น ไม่ปรากฏว่ามีการบันทึกเป็นนโยบายเฉพาะสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้ หรือชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ทั่วโลก แม้ไม่มีการบันทึกนโยบายดังกล่าว แต่ในการปฏิบัตินั้นปรากฏว่า รัฐกลันตัน ซึ่งเป็นรัฐที่พรรคอิสลามมาเลเซียหรือพรรคปาสปกครองมาตลอด 18 กว่าปีแล้ว กลายเป็นฐานที่มั่นคงในการสนับสนุนช่วยเหลือชนกลุ่มน้อยชาวมุสลิมในประเทศต่างๆ เช่น การ ช่วยเหลือชาวมุสลิมบอสเนียฮอเซโกวีนา ชาวแคชเมียร์ ชาวปาเลสไตน์ สำหรับจังหวัดชายแดน ภาคใต้นั้น ด้วยสถานการณ์ไม่ถึงกับวิกฤติ ดังนั้นนโยบายของรัฐบาลท้องถิ่นรัฐกลันตันจึงมี ลักษณะที่เป็นความเห็นอกเห็นใจ (Sympathy) มากกว่าจะเป็นการช่วยเหลือทางด้านวัตถุ (Material)

ผลจากการศึกษาได้นำมาใช้ประโยชน์ โดยหน่วยงานรัฐทั้งในระดับท้องถิ่นที่มีชายแดน ติดต่อกับรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรัก และหน่วยงานระดับส่วนกลางที่เกี่ยวข้องกับการ กำหนดนโยบายเกี่ยวกับประเทศมาเลเซีย สามารถรู้ถึงภูมิหลัง ผลจากการวิจัย อันจะได้กำหนด นโยบายได้ถูกต้อง

คำสำคัญ : การเมือง การปกครอง ผู้นำทางการเมือง ประเทศมาเลเซีย จังหวัดชายแดน ภาคใต้

Abstract

The objectives of the research on “The political and governmental structure and political leaders of Kelantan State, Terengganu State and Perak State of Malaysia and their influence on the Southern Thailand border provinces ”are; 1) to study political and governmental structure, political leaders and their roles in the state of Kelantan State, Terengganu State and Perak State.2)to study the structure of political groups and political leaders who have an influence to political situations of Southern Thailand border provinces.3)to study policies of Kelantan State, Terengganu State and Perak State

toward the people of Southern Thailand border provinces.⁴)to study political concept of political groups in the state of Kelantan, Terengganu and Perak toward Southern Thailand border province crisis, in order to know its effect to Southern Thailand border provinces whenever they became to power.

The research is the qualitative one conducted through direct observation, focus group talks, and through interview, and the documentary research.

The research resulted in finding that the relation between the state of Kelantan, Terengganu and Perak and Southern Thailand border provinces has been based on ethnicity and kinship. Their language, religion and cultures are similar. More over, they have been based on same historical background which based on 2 cases;

1) the change of political geography which was finding in 2 territories within Thailand-Malaysia border.

1.1 The change of border line between the state of Perak and Raman district of Yala province which happened in 1899(2442) when some of Raman district territories was including to the state of Perak and people who lived in that area also became Malaysian citizen and Pattanean original.

1.2 The second area that was created by the Anglo-Siamese Treaty in 1909 (or Bangkok Treaty of 1909) which included Range district(or Legeh district)to be a part of the state of Kelantan in exchange for some area of Kelantan to remain with Tabai district(in Narathiwat).

2) The migration of Southern Thailand border provinces people to the state of Kelantan, Terengganu and Perak has been began long time ago since 18 century that why people in this region still has a good relationship on both side. Sometime, they name their new community and village follow their former village in Southern Thailand border provinces. They established organizations to develop their economic standard and develop the economy of their brothers in Southern Thailand border provinces such as the project for development of education, skill and Masjid management etc.

The research resulted in finding also that there are relation of political concept between Southern Thailand border provinces people and Malaysian people who live in an Eastern coast state of Malaysia. Indeed the Eastern coast people had mostly believed and

practiced in religion and religious political ideology therefore their ideology had an influence to the Southern Thailand border provinces people. The ruling party of the border states of Malaysia if they are the same party or ideology with the central government that will more support to result the security problem for Thailand than different party and ideology.

The research resulted in finding also that the relationship between the people of the state of Kelantan, Terengganu and Perak and Southern Thailand border provinces people has been based on Islamic religion on the principle of brotherhood in Islam that "Muslims are all brother." Therefore, many aids from Muslims Kelantan, Terengganu and Perak were sent to Southern Thailand border provinces people in form of Zakat and domesticated animal for religious donation such as cows, sheep and goats. Some of their aids come in form of building such as the building of Masjid and the religious school.

The research resulted in finding also that the political and governmental structure has an influence to economy, society and education of the country. Malaysia is a federal state which consists of 13 states and 3 federal territories. Each state is further divided into districts (*daerah* or *jajahan* in Kelantan) and a subdivision of a district is called mukim. As Malaysia is a federation, the governance of the country is divided between the federal and the state governments. The decentralization of Malaysian administration had fulfilled the need of community and made Malaysian community rapidly development particularly, compare with Southern Thailand border provinces. The development of Malaysian society and their economy notifies the merit of the decentralization of Malaysian administration in the state of Kelantan, Terengganu and Perak and affects to the people of Southern Thailand border provinces to rethink about autonomy in their homeland.

The research resulted in finding also that there are not particular written policy which was made by Kelantan towards Southern Thailand border provinces and minority people. But there are practical policies toward the minority people all around the world more than 18 years back in Kelantan where the Islamic party (PAS) has stably ruled. The state of Kelantan became to be a strong hold to support and provide an aid to Bosnia and Herzegovina, Kashmir Muslim and Palestinian people. However in case of the

people from Southern Thailand border provinces the Kelantan government has given the sympathy more than material aid.

The result of the research would be benefits to the public administrations both in local region and big cities who would like to consult with the state of Kelantan, Terengganu and Perak and would be benefits also to an organization in Thailand that makes policies toward Malaysia.

Keywords: politics, government, political leaders, Malaysia, Southern Provinces

บทนำ

ประเทศมาเลเซียมีระบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ ประกอบด้วย 13 รัฐ แต่ละรัฐมีประวัติศาสตร์ ความเป็นมาที่แตกต่างกัน บางรัฐก่อนประเทศมาเลเซียจะได้รับเอกราชนั้น แทบจะไม่มีความสัมพันธ์กันเลย แต่บางรัฐมีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ร่วมกัน เช่น บรรดารัฐทางตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย(Northern Malay Peninsula) ซึ่งประกอบด้วยรัฐเคดะห์ รัฐเปอร์ลิส รัฐปีนัง รัฐเปรัก และบรรดารัฐชายฝั่งทะเลทางตะวันออก(East Cost Malay Peninsula) ซึ่งประกอบด้วย รัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และบรรดารัฐเหล่านี้ส่วนหนึ่งยังเป็นรัฐที่มีชายแดนที่ติดต่อกันกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ของประเทศไทย ดังนั้นความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ความสัมพันธ์ทางศาสนา วัฒนธรรมระหว่างบรรดารัฐดังกล่าวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ จึงมีความสัมพันธ์ต่อกันมาตั้งแต่อดีต ทั้งในระดับประชาชนทั่วไป และในระดับผู้ปกครอง ส่วนหนึ่งของสมาชิกและผู้นำกลุ่มการเมือง ผู้นำพรรคการเมืองในบรรดารัฐเหล่านี้จึงมีรากเหง้ามาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเห็นได้ถึงความสัมพันธ์ของสมาชิกและผู้นำกลุ่มการเมือง พรรคการเมืองของบรรดารัฐเหล่านี้มีความสัมพันธ์ทางเครือญาติ ศาสนา วัฒนธรรมกับประชาชนชาวจังหวัดชายแดนภาคใต้

การที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทยเกิดความไม่สงบสุข ความวุ่นวาย ทำให้สภาพทางการเมือง สังคม เศรษฐกิจ เกิดความสั่นคลอน ส่วนหนึ่งของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้หนีไปพักอาศัยยังบรรดารัฐข้างต้น สิ่งนี้จะเกิดขึ้นไม่ได้หากไม่มีความสัมพันธ์เชิงเครือญาติ หรือพี่น้องร่วมศาสนา วัฒนธรรม การที่รัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซียมีพรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย หรือ PAS เป็นพรรคที่มีอิทธิพลในบริเวณดังกล่าว พรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย หรือ PAS สามารถรักษาอำนาจตนเองในรัฐกลันตันจนถึงปัจจุบัน นอกจากนั้นพรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย หรือ PAS เคยปกครองรัฐตรังกานู และมาพ่ายแพ้ต่อพรรคแนวร่วมแห่งชาติในการเลือกตั้งปี 2004 สำหรับการเลือกตั้งปี 2008 พรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย หรือ PAS สามารถ

ปกครองรัฐเคดะห์ รวมทั้งรัฐเปรักด้วย สิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อแนวคิดของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้

การศึกษาถึงโครงสร้างการเมือง การปกครอง และผู้นำทางการเมืองในรัฐกลันตัน รัฐตรัง กานู และรัฐเปรักของประเทศมาเลเซีย และศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มการเมือง พรรคการเมือง และประชาชนที่อาศัยอยู่ในรัฐกลันตัน รัฐตรัง กานู และรัฐเปรัก กับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เห็นความสัมพันธ์ อิทธิพลของรัฐกลันตัน รัฐตรัง กานู และรัฐเปรักของประเทศมาเลเซียที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่ว่าจะเป็นอิทธิพลทางความคิดการเมือง อิทธิพลทางความคิดศาสนา และอิทธิพลอื่นๆที่อาจส่งผลกระทบต่อด้านต่างๆของประเทศไทย

ขอบเขตของโครงการวิจัย

การวิจัยเรื่องนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) โดยการศึกษาเอกสารต่างๆทั้งที่เป็นภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ

การสังเกตการณ์แบบมีส่วนร่วม(Observation)ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้กำหนดให้ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยเข้าไปร่วมสังเกตการณ์กิจกรรมทางการเมือง, กิจกรรมทางสังคม วัฒนธรรม เพื่อศึกษาและรวบรวมข้อมูลตามกรอบที่กำหนดไว้

การสัมภาษณ์แบบเจาะลึก คณะวิจัยจะทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้นำทางการเมือง นักการเมือง ที่สังกัดพรรครัฐบาลและสังกัดพรรคฝ่ายค้าน นักวิชาการรัฐศาสตร์ในสถาบันอุดมศึกษาในมาเลเซีย ในประเด็นที่เกี่ยวข้องตามกรอบการสัมภาษณ์ที่กำหนด

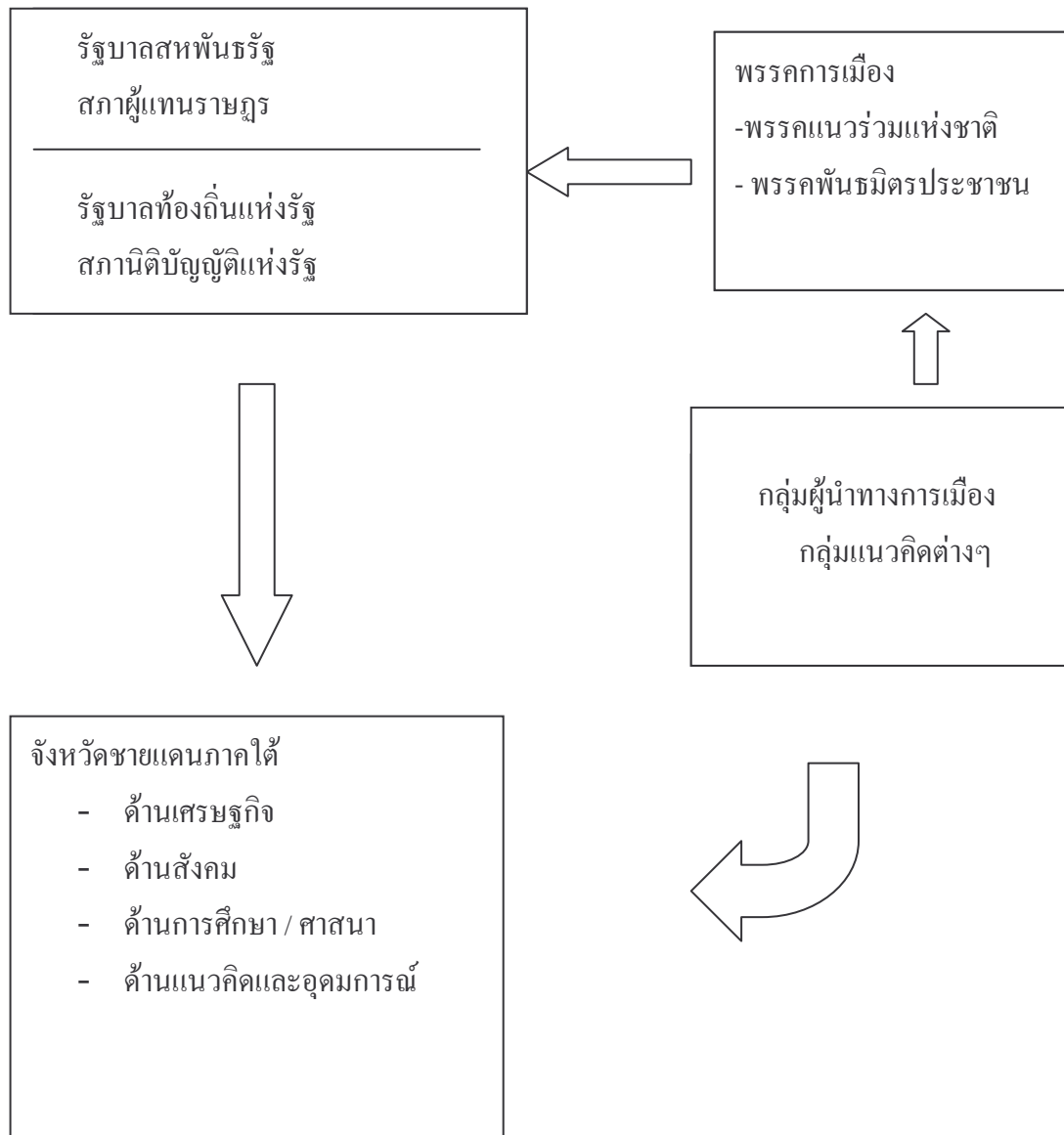
ข้อมูลจากการศึกษาเอกสาร การสังเกตแบบมีส่วนร่วม การสนทนากลุ่ม และการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจะนำมาประมวลเพื่อหาข้อสรุปในแต่ละประเด็นคำถาม เพื่อตอบวัตถุประสงค์การวิจัยที่กำหนดไว้

ทฤษฎีและกรอบแนวคิด

การวิจัยเรื่อง โครงสร้างการเมือง การปกครอง และผู้นำทางการเมืองในรัฐกลันตัน รัฐตรัง กานู และรัฐเปรักของมาเลเซียกับอิทธิพลที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ในครั้งนี้ได้ใช้ทฤษฎีและกรอบแนวคิดในการวิจัยดังรูปต่อไป

กรอบแนวคิด

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้กรอบความคิดดังต่อไปนี้

นิยามคำศัพท์

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน ในความหมายของคำหรือข้อความที่ใช้ในรายงานการวิจัยครั้งนี้ จึงกำหนดนิยามดังต่อไปนี้ :

สภาเจ้าผู้ครองรัฐ หมายถึง สภาที่ประกอบด้วยสุลต่าน เจ้าผู้ครองรัฐ จำนวน 9 รัฐ ทำหน้าที่เป็นผู้เลือกพระราชาธิบดี รองพระราชาธิบดี และอำนาจอื่นตามที่กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญสหพันธรัฐ

พระราชอาภิสิทธิ์ หมายถึง กษัตริย์ของประเทศมาเลเซีย มีวาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี
 สุลต่าน หมายถึง เจ้าผู้ครองรัฐในประเทศมาเลเซีย
 มุขมนตรี หมายถึง ผู้นำฝ่ายบริหารในรัฐต่างๆ
 สามจังหวัดชายแดนภาคใต้ หมายถึง จังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส
 ปัตตานี หมายถึง ปัตตานีในอดีต ซึ่งหมายถึงสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ในปัจจุบัน ซึ่งประกอบด้วยจังหวัดปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส
 จังหวัดปัตตานี หมายถึง จังหวัดปัตตานี

ภูมิหลังประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซีย ตั้งอยู่ในเขตเส้นศูนย์สูตร มีชื่อเป็นทางการว่า Malaysia³ ประกอบด้วยดินแดนสองส่วน คือ ดินแดนที่ตั้งบนคาบสมุทรมลายู เดิมเรียกว่ามาเลเซียตะวันตก ประกอบด้วย 11 รัฐ คือ รัฐปาหัง รัฐสลังงอร์ รัฐนัครีซัมบีตัน รัฐมะละกา รัฐโยโฮร์ รัฐเปรัก รัฐกลันตัน รัฐตรังกานู รัฐปีนัง รัฐเคดะห์ และรัฐเปอรลิส ส่วนอีกดินแดนหนึ่งตั้งอยู่บนเกาะบอร์เนียว (กาลิมันตัน) เดิมเรียกว่ามาเลเซียตะวันออก ประกอบด้วย 2 รัฐ คือ รัฐซาบะห์ และรัฐซาราวัก นอกจากนี้ยังมีเขตการปกครองที่เรียกว่าดินแดนสหพันธรัฐอีก 3 เขต คือ กรุงกัวลาลัมเปอร์ (เมืองหลวง) เมืองปูตราจายา (เมืองราชการ) และเกาะลาบวน มีพื้นที่ 128,430 ตารางไมล์ หรือ 329,758 ตารางกิโลเมตร มีประชากรประมาณ 26 ล้านคน⁴

ระบบการปกครองก่อนได้รับเอกราช

ก่อนที่ประเทศมาเลเซียจะได้รับเอกราชจากอังกฤษนั้น บรรดารัฐต่างๆในประเทศมาเลเซียมีระบบการปกครองออกเป็น 3 ระบบ คือ

รัฐมลายูที่เป็นสหพันธรัฐ หรือ Negeri-Negeri Melayu Bersekutu (Federated Malay States)

ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนกรกฎาคม 1896 ซึ่งประกอบด้วยรัฐเปรัก รัฐสลังงอร์ รัฐปาหัง และรัฐนัครีซัมบีตัน มีการแต่งตั้งข้าหลวงใหญ่ หรือ General Resident ผู้หนึ่งทำหน้าที่บริหารรัฐบาลกลางในการควบคุมข้าหลวงในแต่ละรัฐไม่ให้อำนาจบริหารที่นอกเหนืออำนาจ ข้าหลวงใหญ่ หรือ General Resident นั้นจะถูกควบคุมอีกชั้นโดยข้าหลวง หรือ High Commissioner ของรัฐมลายูที่

³ International Law Book Service, Perlembagaan Persekutuan, Kuala Lumpur, 2004 หน้า 5 ได้กล่าวถึง รัฐธรรมนูญมาเลเซีย ตอนที่ 1 ว่าด้วยบรรดารัฐ ศาสนา และ กฎหมายสำหรับสหพันธรัฐ บทที่ 1 ว่าด้วย ชื่อประเทศ รัฐ และ ดินแดนสหพันธรัฐ มาตรา ที่ 1 กล่าวว่า สหพันธรัฐมีชื่อในภาษามลายูและภาษาอังกฤษ ว่า มาเลเซีย (Malaysia)

⁴ Zainal Abidin Ahmad, Pengajian Malaysia, Petaling Jaya, Selangor : Pearson Prentice Hall, 2006 หน้า 8

เป็นสหพันธรัฐ โดยผู้นี้ยังคงอีกหนึ่งตำแหน่งคือผู้ว่าการรัฐสตรีทเซตเติลเมนต์ส ระบบนี้ได้มีการสิ้นสุดเมื่อได้มีการจัดตั้งสหพันธรัฐมาลายาในปี 1948

รัฐมลายูที่ไม่เป็นสหพันธรัฐ หรือ Negeri-Negeri Melayu Tidak Bersekutu (Unfederated Malay States)

ประกอบด้วยรัฐโยโฮร์ รัฐเคดะห์ รัฐเปอรลิส รัฐกลันตัน และรัฐตรังกานู เป็นรัฐซึ่งไม่ได้รวมกับรัฐมลายูที่เป็นสหพันธรัฐได้ เช่น รัฐเคดะห์ รัฐเปอรลิส รัฐกลันตัน และรัฐตรังกานู ซึ่งตกอยู่ภายใต้อำนาจของสยาม และรัฐเหล่านี้เพิ่งจะเป็นอิสระจากสยามภายหลังสนธิสัญญาอังกฤษ-สยาม 1909 (1909 Anglo-Siamese Treaty) จนถึงปี 1914 อังกฤษจึงเริ่มมีอำนาจเหนือบรรดารัฐทั้งห้าข้างต้น แต่ว่าอำนาจของอังกฤษมีเพียงเล็กน้อยเท่านั้น อังกฤษสามารถแต่งตั้งเพียงตำแหน่งที่ปรึกษา ไม่ใช่ตำแหน่งข้าหลวง หรือ Resident และอำนาจของสุลต่าน รวมทั้งอำนาจของสภการบริหารแห่งรัฐยังคงมีมาก อังกฤษเข้าไปก้าวก่ายน้อยมาก⁵

รัฐสตรีทเซตเติลเมนต์ส หรือ Negeri-Negeri Selat (Strait settlements)

ประกอบด้วยรัฐปีนัง รัฐมะละกา และสิงคโปร์ ซึ่งได้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 1826 และอยู่ภายใต้การปกครองโดยตรงของอังกฤษ แรกเริ่มศูนย์อำนาจอยู่ที่ปีนัง โดยมีผู้ว่าการรัฐปีนังเป็นผู้นำ ต่อมาในปี 1932 ศูนย์อำนาจ ได้ย้ายไปยังสิงคโปร์ เพราะสิงคโปร์มีความเจริญทางเศรษฐกิจและการพัฒนาที่รวดเร็ว ในปี 1867 ศูนย์อำนาจของบรรดารัฐข้างต้นได้ย้ายไปยังกรุงลอนดอน และหลังจากนั้นได้มีการยกฐานะเป็นดินแดนอาณานิคม หรือ crown colony⁶

การจัดตั้งสหภาพมาลายา

อังกฤษได้จัดตั้งสหภาพมาลายา หรือ Malayan Union โดยมีลักษณะ เช่น รัฐมลายูทั้งหมด รวมทั้งปีนัง และมะละกา ได้รวมกันเป็นหนึ่งและอยู่ภายใต้การปกครองส่วนกลาง (ไม่รวมสิงคโปร์) สหภาพมาลายาจะถูกปกครองโดยข้าหลวงของอังกฤษ (British Governor) ซึ่งมีอำนาจเต็มที่ โดยบรรดาสุลต่านมีบทบาทเป็นแค่เพียงเจ้าครองรัฐในทางสัญลักษณ์เท่านั้น ต่อมาชาวมลายูได้ร่วมกันต่อต้านสหภาพมาลายาทำให้ต้องยุติลง จนต้องจัดตั้งสหพันธรัฐมาลายา

⁵ Zainal Abidin Wahid. *Sejarah Malaysia Sepintas Lalu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka. 1982:97

⁶ Mohd Fuad Sakdan, *Asas Politik Malaysia*, Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur, 1999, หน้า 111

สหพันธรัฐมาลายา

จัดตั้งขึ้นเมื่อ 31 มกราคม 1948 ประกอบด้วย 11 รัฐในคาบสมุทรมลายู คือ 4 รัฐที่ตั้งอยู่ในรัฐมลายูที่เป็นสหพันธรัฐ (Federated Malay States), 5 รัฐที่ตั้งอยู่ในรัฐมลายูที่ไม่เป็นสหพันธรัฐ (Unfederated Malay States) และอีก 2 รัฐที่ตั้งอยู่ในสเตริตส์เซตเติ้ลเมนส์ คือรัฐมะละกาและรัฐปีนัง โดยก่อนหน้านี้ ระหว่างปี 1946-1948 ทั้ง 11 รัฐข้างต้นทางอังกฤษได้จัดรวมกันเป็นสหภาพมลายา หรือ Malayan Union⁷ แต่ได้รับการคัดค้านจากชาวมลายู จนต้องจัดตั้งสหพันธรัฐมาลายา⁸ โดยสหพันธรัฐมาลายาได้รับเอกราชจากอังกฤษเมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 1957 มีตุนกูอับดุลราห์มาน ปุตราเป็นนายกรัฐมนตรี (Tunku Abdul Rahman Putra)

การจัดตั้งประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียเกิดขึ้นจากความคิดของตุนกูอับดุลราห์มาน ปุตรา (Tunku Abdul Rahman Putra) โดยต้องการรวมสหพันธรัฐมาลายา, สิงคโปร์, ซาราวัก, บอร์เนียวเหนือ (ซาบะห์) และบรูไนเข้าด้วยกัน มีการจัดตั้งประเทศมาเลเซียสำเร็จเมื่อ 16 กันยายน 1963 ในประเทศมาเลเซียนั้นถือว่าวันชาติของประเทศมาเลเซียคือ วันที่ 31 สิงหาคม ส่วนวันที่ 16 กันยายน ถือเป็นวันมาเลเซีย หรือวันจัดตั้งประเทศมาเลเซีย

หลักการ Social Contract

ในรัฐธรรมนูญมาเลเซียไม่มีการกล่าวถึงคำว่า Social Contract หรือ kontrak social โดยชัดเจน นอกจากนั้นยังไม่ปรากฏว่ามีกฎหมายหรือเอกสารทางราชการที่กล่าวถึง Social Contract อย่างละเอียด⁹ การเกิดขึ้นของ Social Contract ในสังคมมาเลเซีย นั้น เป็นความเห็นชอบของบรรดาผู้นำทางการเมืองเชื้อชาติต่างๆ ในช่วงยุคการต่อสู้เพื่อเอกราช โดยชาวมลายูและชนพื้นเมืองต้องยอมรับให้ชาวจีนและชาวอินเดีย รวมทั้งชนเชื้อสายอื่นๆ ที่ไม่ใช่ชาวมลายูและชนพื้นเมืองสามารถเป็นผู้มีสัญชาติได้ ในทางกลับกันชาวจีนและชาวอินเดีย รวมทั้งชนเชื้อสายอื่นๆ ที่ไม่ใช่ชาวมลายูและชนพื้นเมืองก็ต้องยอมรับถึงการมีสิทธิพิเศษ และการคงอยู่ของสถาบันกษัตริย์ของชาวมลายู และเมื่อมีการจัดตั้งประเทศมาเลเซียขึ้นมา หลักการ Social Contract จึงครอบคลุมถึงรัฐซาบะห์ และรัฐซาราวักด้วย¹⁰

⁷ Mohd Fuad Sakdan อ้างแล้ว หน้า 102-104

⁸ Mohd Fuad Sakdan อ้างแล้ว หน้า 147

⁹ สัมภาษณ์ ดร. กุสนี ซาอิด (Dr. Gusni Saad) อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยแห่งชาติมาเลเซีย เมื่อ 21 มกราคม 2551

¹⁰ Mahdi Shuid, Pengajian Malaysia, Petaling Jaya : Longman , 1998 หน้า 46

สิทธิพิเศษของคนมลายูและชนพื้นเมือง

ตามหลักการ Social Contract ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสิทธิพิเศษของคนมลายูและชนพื้นเมืองนั้น ได้มีการบัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญมาเลเซีย เช่น ศาสนาอิสลามเป็นศาสนาประจำชาติของสหพันธรัฐ ภาษามลายูเป็นภาษาแห่งชาติของสหพันธรัฐ และการสงวนสิทธิ์เกี่ยวกับข้าราชการพลเรือน การออกใบอนุญาต เศรษฐกิจ การศึกษา สำหรับคนมลายูและชนพื้นเมืองในรัฐซาบะห์และรัฐซาราวัก การสงวนสิทธิ์การเข้าศึกษาในระดับอุดมศึกษา ทั้งในระดับวิทยาลัยและระดับมหาวิทยาลัยแก่คนมลายูและชนพื้นเมือง¹¹

มาเลเซียกับการปกครองแบบสหพันธรัฐ

ประเทศมาเลเซียใช้ระบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ ประเทศมาเลเซียมีทั้งหมด 13 รัฐ โดยมีรัฐจำนวน 9 รัฐที่มีเจ้าผู้ครองรัฐเป็นประมุข เช่น รัฐกลันตัน, รัฐตรังกานู, รัฐปาหัง, รัฐสลังงอร์, รัฐโยโฮร์, รัฐเคดะห์, รัฐเปรัก, รัฐเปอรลิส และรัฐนักรีซัมบีตัน ส่วนอีกจำนวน 4 รัฐที่ไม่มีเจ้าผู้ครองรัฐ คือรัฐปีนัง, รัฐมะละกา, รัฐซาบะห์ และรัฐซาราวัก¹² ประเทศมาเลเซียมีการแบ่งอำนาจออกเป็น 3 ส่วน คือ อำนาจอธิปไตยของสหพันธรัฐ อำนาจอธิปไตยของท้องถิ่นแห่งรัฐ และอำนาจร่วมระหว่างรัฐบาลสหพันธรัฐกับรัฐบาลท้องถิ่นแห่งรัฐ นอกจากนี้จะมีรัฐธรรมนูญของประเทศแล้ว ในแต่ละรัฐยังมีรัฐธรรมนูญประจำรัฐ(State Constitution)เป็นของตนเองอีกด้วย

โครงสร้างการเมืองการปกครองประเทศมาเลเซีย

ประเทศมาเลเซียมีการปกครองแบบสหพันธรัฐ ดังนั้นโครงสร้างทางการเมืองการปกครองรวมทั้งอำนาจหน้าที่ในการบริหาร โครงสร้างการปกครองในประเทศมาเลเซียจึงมี 2 ระดับ คือ

1. โครงสร้างการเมืองการปกครองในระดับสหพันธรัฐ

พระราชาธิบดี หรือ Yang Dipertuan Agong

พระราชาธิบดีมีฐานะเป็นผู้นำของประเทศ เรียกว่า Yang Dipertuan Agong เกิดขึ้นเมื่อ 31 สิงหาคม 1957 ตามรัฐธรรมนูญสหพันธรัฐมาลายาปี 1957 พระราชาธิบดีได้รับเลือกโดยสภาผู้ครองรัฐหรือ Majlis Raja-Raja ซึ่งประกอบด้วยสุลต่านหรือผู้ครองรัฐจำนวน 9 รัฐ การเลือกพระราชาธิบดีนั้นยึดถือผู้ที่ครองตำแหน่งสุลต่านหรือเจ้าผู้ครองรัฐที่อาวุโสที่สุด พระราชาธิบดีมีวาระ 5 ปี

¹¹ International Law Book Service, อ้างแล้ว หน้า 5

¹² Jabatan Penerangan Malaysia.2004.Malaysia2004, Ipoh: Percetakan Zaiton Kassim หน้า 124

สภาเจ้าผู้ครองรัฐ (Majlis Raja-Raja)

สภานี้ประกอบด้วยบรรดาสุลต่านและผู้ว่าราชการรัฐ (Yang Dipertua Negeri) ของบรรดา รัฐที่ไม่มีสุลต่านหรือเจ้าผู้ครองรัฐการจัดตั้งสภานี้ขึ้นเพื่อสกัดความสามัคคีระหว่างรัฐต่างๆ ที่ อยู่ในสหพันธรัฐ หน้าที่หลักของสภาเจ้าผู้ครองรัฐคือการคัดเลือกพระราชาธิบดี (Yang Dipertuan Agong), รองพระราชาธิบดี (Timbalan Yang Dipertuan Agong)

ฝ่ายนิติบัญญัติ

องค์กรฝ่ายนิติบัญญัติในมาเลเซียประกอบด้วย 3 ส่วน คือ 1. พระราชาธิบดี และสภาอีก 2 สภาคือ วุฒิสมาชิก (Dewan Negara) และสภาผู้แทนราษฎร (Dewan Rakyat)

วุฒิสภา (Dewan Negara)

วุฒิสภาถือเป็นสภาสูงสุดของระบบการปกครองในประเทศมาเลเซีย สมาชิกของวุฒิสภา ประกอบด้วยบุคคลหลากหลายอาชีพ วุฒิสภาประกอบด้วยสมาชิก 69 คน¹³ สมาชิกส่วนหนึ่ง มาจากชนกลุ่มน้อย เช่น กลุ่มชนพื้นเมืองดั้งเดิม (Orang Asli) รวมทั้งชุมชนชาวมลายูเชื้อสาย ไทยพุทธ มีตัวแทนจากรัฐเปอรลิสได้รับการเลือกเป็นวุฒิสมาชิกตัวแทนชุมชนชาวมลายูเชื้อสาย ไทยพุทธ สมาชิกวุฒิสภามีวาระ 3 ปี

สภาผู้แทนราษฎร (Dewan Rakyat)

สภาผู้แทนราษฎรถือว่าเป็นสภาที่สำคัญเพราะสมาชิกสภาได้รับการเลือกตั้งโดยประชาชน ปัจจุบันสภาผู้แทนราษฎรมีสมาชิกจำนวน 222 คน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรคนหนึ่งเป็นตัวแทน ของเขตเลือกตั้งหนึ่ง

ฝ่ายบริหาร

ฝ่ายบริหารหรือรัฐบาลที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นหัวหน้าฝ่ายบริหาร โดยนายกรัฐมนตรีต้องมา จากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร รัฐมนตรีได้รับการแต่งตั้งมาจากสมาชิกของวุฒิสภาหรือสภา ผู้แทนราษฎรนายกรัฐมนตรีของมาเลเซียนับตั้งแต่ได้รับเอกราชมีทั้งหมด 5 คน นายกรัฐมนตรีคน ปัจจุบันคือ ดาโต๊ะศรีมูฮัมหมัดนายิบ ตุนอับดุลราซัค

¹³ Mohd Foad Sakdan, อ้างแล้ว หน้า 48

คณะรัฐมนตรี

ประกอบด้วยนายกรัฐมนตรี รัฐมนตรีว่าการ และรัฐมนตรีช่วยว่าการ สำหรับการประชุม คณะรัฐมนตรีนั้น จะประชุมเฉพาะนายกรัฐมนตรีกับบรรดารัฐมนตรีว่าการเท่านั้น รัฐมนตรีช่วยว่าการไม่สามารถเข้าร่วมประชุมคณะรัฐมนตรี¹⁴

2. โครงสร้างการเมืองการปกครองในระดับรัฐ

ประมุขระดับรัฐ

สถาบันสุลต่านหรือเจ้าผู้ครองรัฐและผู้ว่าการรัฐ ถือเป็นสถาบันที่มีความสำคัญในการ ปกครองและการบริหารระดับรัฐ ในแต่ละรัฐที่มีเจ้าผู้ครองรัฐยังมีสภาที่เรียกว่า The Council of Succession ซึ่งสภานี้มีชื่อเรียกในภาษามลายูที่แตกต่างกัน เช่นรัฐกลันตันเรียกว่า Majlis Perajaan Negeri, รัฐตรังگانูเรียกว่า Majlis Perajaan Negeri และรัฐเปรักเรียกว่า Dewan Negara Perak สภาที่มีชื่อว่า The Council of Succession มีความสำคัญยิ่งในการกำหนดว่า ผู้ใดจะเป็นผู้สืบตำแหน่งคนต่อไป

การเลือกผู้ที่จะเป็นสุลต่านหรือเจ้าผู้ครองรัฐมีลักษณะคล้ายกัน นั่นคือเมื่อสุลต่านหรือเจ้าผู้ครองรัฐสิ้นชีพแล้ว บุตรชายคนโตจะได้รับการเลือกให้เป็นองค์สุลต่านแทนบิดาของตนเอง ส่วนที่รัฐเปรักนั้นจะใช้วิธีแบบเลื่อนชั้น (Bergilir-gilir) นั่นคือเมื่อสุลต่านสิ้นชีพ ผู้มีตำแหน่งเป็น Raja Muda จะได้รับแต่งตั้งเป็น Sultan และผู้มีตำแหน่งเป็น Raja Di Hilir จะเลื่อนชั้นเป็น Raja Muda และบุตรชายคนโตของสุลต่านที่สิ้นชีพนั้นจะได้รับการแต่งตั้งเป็น Raja Di Hilir

การบริหารระดับรัฐ

รัฐธรรมนูญประจำรัฐของรัฐต่างๆ ได้กำหนดไว้ว่าสุลต่านหรือเจ้าผู้ครองรัฐและผู้ว่าการรัฐ มีอำนาจต่อการปกครองรัฐ โดยการชี้แนะของฝ่ายบริหารในแต่ละรัฐ ฝ่ายบริหารในระดับรัฐของประเทศมาเลเซียนั้นมีมุขมนตรีเป็นหัวหน้า สำหรับรัฐกลันตันนอกจากมีตำแหน่งมุขมนตรีแล้วยังมี ตำแหน่งรองมุขมนตรี (Timbalan Menteri Besar) ในขณะที่รัฐเปรัก และรัฐตรังگانูไม่มีตำแหน่งนี้

สภานิติบัญญัติแห่งรัฐ

สภานิติบัญญัติแห่งรัฐ หรือ Dewan Undangan Negeri แต่ละสภานิติบัญญัติแห่งรัฐมี จำนวนสมาชิกแตกต่างกัน สมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ จะมีวาระ 5 ปี

¹⁴ สัมภาษณ์ Datuk Ismail Sabri Yaakob, รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเยาวชนและการกีฬา เมื่อวันที่ 11 มีนาคม 2551

พรรคการเมืองในประเทศมาเลเซีย

พรรคแนวร่วมแห่งชาติ (BN - Barisan Nasional)

เดิมพรรค UMNO และ MCA ได้ร่วมมือกันในการเลือกตั้งสมาชิกเทศบาลกัวลาลัมเปอร์ เมื่อปี 1952 โดยร่วมกันใช้ชื่อว่า Perikatan ต่อมาพรรค MIC ได้เข้าร่วมด้วย¹⁵ ภายหลังจากได้มีการจัดทะเบียนพรรคการเมืองในนาม Barisan Nasional เมื่อ 1 กรกฎาคม 1974 นอกจากนี้มีพรรค UMNO, MCA และ MIC แล้วยังมีพรรคอื่นเข้าร่วมอีก 6 พรรค คือ พรรค PAS (ต่อมาลาออกจาก BN-Barisan Nasional), PPP, Gerakan, SUPP, PPBB และ USNO (จากรัฐซาบะห์ต่อมาแปลงพรรคเป็นพรรค UMNO ในรัฐซาบะห์) โดยพรรค BN ใช้ตรา “ตาซัง” เป็นตราของพรรค ต่อมาพรรค Berjaya จากรัฐซาบะห์ SNAP และ PBDS จากรัฐซาราวัก เข้าร่วมพรรค BN ในทศวรรษที่ 1990 เมื่อพรรค PBS ลาออกจากพรรค BN ปรากฏว่ามีอีกหลายพรรคเข้าร่วมพรรค BN เช่น พรรค Akar Bersatu, SAPP, LDP, PBRs, และ PDS ปัจจุบันพรรค BN ประกอบด้วยพรรคต่างๆ จำนวน 13 พรรคคือ

1. พรรคองค์การสหมาลายูแห่งชาติ หรือ United Malays National Organisation

เมื่อ 11 พฤษภาคม 1946 ได้มีการจัดตั้งพรรค UMNO โดยใช้ชื่อเป็นภาษามลายูว่า Pertubuhan Kebangsaan Melayu Malaysia หรือชื่อย่อว่า PEKEMBAR และใช้ชื่อเป็นภาษาอังกฤษว่า United Malays National Organization มีดาโต๊ะฮอนน์ บินยะอาฟาร์ (Dato' Onn bin Ja'afar) เป็นหัวหน้าพรรคคนแรก ปัจจุบันมีดาโต๊ะซรี มุฮัมหมัด นาอิบ ตุนอับดุลราซัค (Dato' Seri Mohd Najib Tun Abdul Razak) เป็นหัวหน้าพรรค

2. พรรคจีนมาเลเซีย หรือ Malaysia Chinese Association (MCA)

จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 1949 ปัจจุบันพรรคมีความขัดแย้งเรื่องการแข่งขันเป็นหัวหน้าพรรคคน คนที่แนวโน้มจะเป็นหัวหน้าพรรคชั่วคราวคือ Datuk Seri Liow Tiong Lai ผู้ดำรงตำแหน่งเป็นรองหัวหน้าพรรค และรัฐมนตรีสาธารณสุขในปัจจุบัน

3. พรรคขบวนการประชาชนมาเลเซีย หรือ พรรค Parti Gerakan Rakyat Malaysia

พรรคนี้มีชื่อเป็นภาษามลายูว่า Parti Gerakan Rakyat Malaysia แต่ส่วนใหญ่คนจะรู้จักในนามของพรรค Gerakan พรรคนี้จัดตั้งเมื่อ 25 มีนาคม 1968 ในปี 1968 พรรค Gerakan สามารถยึดครองรัฐปีนังไว้ได้ ต่อมาในปี 1972 ทางพรรคได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกของพรรคแนวร่วมแห่งชาติ หรือ Barisan Nasional (BN)

¹⁵ Lofti Ismail, Sejarah Malaysia 1400-1963, Universiti Kebangsaan Malaysia, Kuala Lumpur, 1982, หน้า 285

4. พรรคสมาพันธ์อินเดียมาเลเซีย หรือ Malaysia Indian Congress (MIC)

พรรคนี้จัดตั้งเมื่อเดือนสิงหาคม 1946 แต่ได้มีการจดทะเบียนอย่างเป็นทางการเมื่อวันที่ 16 พฤษภาคม 1950 ปัจจุบันมี Dato' Seri S. Samy Vellu เป็นหัวหน้าพรรค เป้าหมายสำคัญของการจัดตั้งเพื่อเป็นเสียงความคิดเห็นของกลุ่มเชื้อชาติอินเดียมาเลเซีย

5. พรรคประชาชนก้าวหน้า หรือ People's Progressive Party (Parti Progresif Penduduk Malaysia)

พรรคนี้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 1953 โดยพี่น้องชาวอินเดียตระกูล Seenivasagan ปัจจุบันมี Dato' M. Kayveas เป็นหัวหน้าพรรค เป็นพรรคการเมืองหนึ่งที่มีความหลากหลายของกลุ่มชนเชื้อชาติ

6. พรรคมรดกภูมิบุตรสามัคคี หรือ Parti Pesaka Bumiputera Bersatu

พรรคนี้จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 1973 มี Tan Sri Abdul Taib Mahmud มุขมนตรีของรัฐซาราวัก เป็นผู้นำ เป็นพรรคที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเฉพาะในรัฐซาราวักเท่านั้น

7. พรรคสามัคคีประชาชนซาราวัก หรือ Sarawak United People's Party (SUPP)

พรรคนี้จัดตั้งเมื่อปี 1959 พรรคนี้ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในรัฐซาราวักเท่านั้น

8. พรรคชาติต้ายักซาราวัก หรือ Party Bangsa Dayak Sarawak

เป็นพรรคของชนเผ่า Dayak ในรัฐซาราวัก เป็นพรรคที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเฉพาะในรัฐซาราวักเท่านั้น

9. พรรคชาบะห์ก้าวหน้า หรือ Parti Maju Sabah

พรรคนี้ก็มีกิจกรรมทางการเมืองในรัฐซาบะห์เท่านั้น

10. พรรคเสรีประชาธิปไตย หรือ LDP (Liberal Democratic Party)

พรรคนี้จัดตั้งโดย นายฮิว มิง กง (Hiew Ming Kong) และกลุ่มปัญญาชนชาวจีน ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในรัฐซาบะห์เท่านั้น พรรคนี้ได้เข้าร่วมในพรรคแนวร่วมแห่งชาติเมื่อปี 1991

11. พรรคสามัคคีประชาชนซาบะห์ หรือ Parti Bersatu Rakyat Sabah

พรรคนี้ก็มีลักษณะการดำเนินงานทางการเมืองในรัฐซาบะห์เท่านั้น

12. พรรคซาบะห์สามัคคี หรือ Parti Bersatu Sabah

พรรคนี้จัดตั้งขึ้นโดย Datuk Joseph Pairin Kitingan ในปี 1985 พรรคนี้ก็เป็นอีกพรรคหนึ่งที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเพียงในรัฐซาบะห์เท่านั้น

13. พรรคองค์กรการปาซอกโมโมกุน กาดาชาน มูรูต หรือ United Pasok-momogun Kadasan Murut organization

จัดตั้งขึ้นเมื่อเดือนมกราคม 1962 โดยนาย G.S. Sundang พรรคนี้เป็นพรรคของชนเผ่าในรัฐซาบะห์ เป็นพรรคของชนเผ่าKadasan และ Murut มีการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในรัฐซาบะห์เท่านั้น

14. พรรคประชาธิปไตยก้าวหน้าซาราวัก หรือ Sarawak Progressive Democratic Party (SPDP)

พรรคนี้เป็นพรรคที่ดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในรัฐซาราวักเท่านั้น

พรรคการเมืองฝ่ายค้านในมาเลเซีย

พันธมิตรประชาชน (Pakatan Rakyat)

พรรคการเมืองฝ่ายค้านในประเทศมาเลเซียได้รวมตัวจัดตั้งแบบหลวมๆภายใต้ชื่อว่าพันธมิตรประชาชน หรือ Pakatan Rakyat ซึ่งประกอบด้วยพรรคต่อไปนี้

1. พรรคอิสลามแห่งมาเลเซียหรือพรรค Parti Islam SeMalaysia (PAS)

พรรคนี้ได้จัดตั้งขึ้นเมื่อ 24 พฤศจิกายน 1951 ส่วนหนึ่งของแกนนำพรรค PAS มาจากการแยกตัวของฝ่ายศาสนาในพรรค UMNO ภายใต้การนำของนายหะยีอับบัส อัลเลียส (Haji Abbas Alias)ปัจจุบันมีดาโต๊ะหะยีอับดุลฮาดี บินอาวัง (Dato' Seri Haji Abdul Hadi Awang) อดีตมุขมนตรีรัฐตรังกานู เป็นหัวหน้าพรรค PAS ส่วนดาโต๊ะ นิอับดุลอาซีซ นิมัต (Datuk Nik Abdul Aziz Nik Mat) ผู้เป็นมุขมนตรีรัฐกลันตันมีตำแหน่งเป็นมุรชิดุลอาม (Murshidul Am)¹⁶

2. พรรคความยุติธรรมประชาชน หรือ Parti keadilan Rakyat (KeADILan)

เป็นพรรคที่จัดตั้งขึ้นโดย Wan Azizah Wan Ismail เมื่อนายดาโต๊ะหะยี อันวาร์ อิบราฮิม (Datuk Seri Anwar Ibrahim) เกิดความขัดแย้งกับดร. มหาเธร์ โมฮัมหมัด กลุ่มสนับสนุนดาโต๊ะหะยีอันวาร์ อิบราฮิม จึงมีการซื้อหัวพรรคการเมืองหนึ่ง แล้วเปลี่ยนชื่อใหม่เป็นพรรคความยุติธรรมแห่งชาติ หรือ Parti Keadilan Nasional เมื่อ 4 เมษายน 1999 ต่อมาได้รวมพรรคกับพรรคประชาชนมาเลเซีย (Parti Rakyat Malaysia) ซึ่งจัดตั้งเมื่อปี 1955 มี Dr. Syed Husin Ali เป็นหัวหน้าพรรค โดยมีการรวมพรรคเมื่อกุมภาพันธ์ 2003 ใช้ชื่อใหม่ว่า Parti Keadilan Rakyat มีชื่อย่อว่า PKR¹⁷

3. พรรค DAP (Democratic Action Party)

นักวิชาการชาวมาเลเซียส่วนหนึ่งถือว่าพรรคนี้เป็น “สาขา” ของพรรคPAP (People's Action Party) ของนายลี กวนยิว อดีตนายกรัฐมนตรีของสิงคโปร์ เมื่อครั้งสิงคโปร์ยังเป็นส่วนหนึ่งของมาเลเซีย พรรค PAP สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองเฉพาะในสิงคโปร์เท่านั้น ไม่

¹⁶ Murshidul Am แผลตามตัวว่า ที่ปรึกษาทั่วไป แต่ตำแหน่งนี้มีเพียงคนเดียวภายในพรรค

¹⁷ สัมภาษณ์ ดร. อิสมาแอล อับดุลลอฮ์ (นามสมมติ) อาจารย์มหาวิทยาลัยมาลายา กัวลัมลัมเปอร์ เมื่อ 22 มกราคม 2551

สามารถดำเนินกิจกรรมทางการเมืองในรัฐอื่นๆของมาเลเซีย ดังนั้นจึงต้องจัดตั้งพรรคนี้ในเดือน ตุลาคม 1965 โดยนายเดวัน นาอีร์ (Devan Nair) เป็นหัวหน้าพรรค ต่อมาเขาได้เป็น ประธานาธิบดีของสิงคโปร์¹⁸

4.พรรค MDC (Malaysian Dayak Congress)

พรรคนี้เป็นตัวแทนของชนเผ่า Dayak ในรัฐซาราวัก โดยสมาชิกพรรคนี้เป็นกลุ่มตรงข้ามกับสมาชิกของพรรค Parti Bangsa Dayak Sarawak เมื่อกลุ่มนี้ไม่สามารถจดทะเบียนพรรค ในนามพรรค Parti Bangsa Dayak Sarawakจึงไปจดทะเบียนในนามพรรค MDC

โครงสร้างการเมือง การปกครอง และผู้นำทางการเมืองในรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรัก รัฐกลันตันดารุลนาอิม (Kelantan Darulnaim)

โครงสร้างการปกครองของรัฐกลันตัน

เมืองเอกของรัฐกลันตัน คือ เมืองโกตาบารู รัฐกลันตันแบ่งการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ คือ 1. อำเภอโกตาบารู (Kata Bharu) 2. อำเภอปาเสร์มัส (Pasir Mas) 3. อำเภอ ตุมปัต (Tumpat) 4. อำเภอปาเสร์ปูเตหะ (Pasir Puteh) 5. อำเภอบาเจาะ (Bachok) 6. อำเภอแก้วลาไกร (Kuala Krai) 7. อำเภอมาจัง (Machang) 8. อำเภอตานะห์เมเราะห์ (Tanah Merah) 9. อำเภอเยอลี (Jeli) 10. อำเภอแก้วมุซัง (Gua Musang) ประชากรของรัฐกลันตันมี ประมาณ 1.4 ล้านคน เป็นชาวมลายู 95% ชาวไทยพุทธ 3% ชาวจีน 1.9 % และอื่น ๆ 0.5 % มุขมนตรีคนแรกคือ ดาโต๊ะอิซฮัก ลอตฟี (Datuk Ishak Lotfi) มุขมนตรีคนปัจจุบันของ รัฐกลันตันคือ ดาโต๊ะนิอับดุลอาซีส นิมาต (Dato' Nik Abdul Aziz Nik Mat)

ผู้นำทางการเมืองในรัฐกลันตัน

กลุ่มผู้นำทางการเมืองในรัฐกลันตันนั้น ปรากฏว่าในพรรค UMNO มีกลุ่มผู้นำทาง การเมืองอยู่ที่ปรากฏชัดเจนอยู่ 3 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกเป็นกลุ่มที่คุมอำนาจอยู่ในพรรค UMNO ของรัฐกลันตัน ที่มี ดาโต๊ะซรีอันวาร์ มูซา (Dato' Seri Anuar Musa) อดีตรัฐมนตรีเป็นผู้นำกลุ่ม กลุ่มที่สองเป็นกลุ่มที่มี ดาโต๊ะมุสตาฟา โมฮัมหมัด (Datuk Mustapha Mohammad) อดีต รัฐมนตรีการคลังเป็นผู้นำ และกลุ่มที่สามเป็นกลุ่มใหม่ที่มี ดาโต๊ะ ดร. อาวังอาเดะ ฮุสเซ็น (Datuk Dr. Awang Adek Hussin) อดีตรัฐมนตรีช่วยการคลังเป็นหัวหน้า ซึ่งทั้งสามกลุ่มสามารถ เห็นได้ชัดเจนถึงความสามัคคีที่ค่อนข้างหละหลวม¹⁹ สำหรับกลุ่มผู้นำทางการเมืองภายในพรรค อิสลามแห่งมาเลเซีย (PAS) ภายในพรรคมีกลุ่มแนวคิดอยู่ 2 แนวคิด คือ กลุ่มแนวคิดอนุรักษนิยม

¹⁸ สัมภาษณ์ ดร. อาซีสหะห์ ฮัมชะห์ อาจารย์มหาวิทยาลัยแห่งชาติมาเลเซีย เมื่อ 22 มกราคม 2551

¹⁹ สัมภาษณ์ ดร. อิสมาแอล อับดุลลอฮ์ (นามสมมติ) อาจารย์มหาวิทยาลัยมลายา กัวลัมลัมเปอร์ เมื่อ 9 มีนาคม 2551

ภายใต้การนำของดาโต๊ะ นิอับดุลอาซีซ นิมัด (Dato' Nik Abdul Aziz Nik Mat) และอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นกลุ่มที่มีแนวคิดเสรีนิยม กลุ่มหลังนี้จะมีแนวคิดที่ค่อนข้างคล้ายกลุ่มผู้นำทางการเมืองของ พรรค UMNO เพียงแต่สังกัดพรรคอิสลามแห่งชาติมาเลเซีย (PAS) กลุ่มหลังนี้มีดาโต๊ะฮุซาม มูซา (Datuk Husam Musa)²⁰ เป็นผู้นำ

รัฐบาลท้องถิ่นแห่งรัฐกลันตัน

ดาโต๊ะ นิอับดุลอาซีซ นิมัด เป็นมุขมนตรีรัฐกลันตัน ส่วนสมาชิกสภาบริหารรัฐบาลท้องถิ่น รัฐกลันตัน ประกอบด้วย ตัวแทนของพรรค PAS, พรรค DAP และพรรค PKR ได้ยึด 39 ที่นั่ง จาก 45 ที่นั่ง ในสภานิติบัญญัติแห่งรัฐในกลันตัน ในการเลือกตั้งทั่วไปของมาเลเซียในปี 2008

กลุ่มผู้นำทางการเมืองในรัฐกลันตัน

ดาโต๊ะ นิอับดุลอาซีซ นิมัด Dato' Nik Abdul Aziz Nik Mat²¹

เกิดเมื่อปี 1931 เขาได้รับการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขากฎหมายอิสลามที่ มหาวิทยาลัยอัล-อัซฮาร์ ประเทศอียิปต์ นอกจากนั้นเขายังเคยศึกษาที่มหาวิทยาลัยคูบาน ประเทศอินเดียในปี 1952 และมหาวิทยาลัยลาฮอร์ในปี 1957 เขามีความสัมพันธ์ที่ดีกับบรรดา อดีตศิษย์เก่ามหาวิทยาลัยอัล-อัซฮาร์ที่มาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากนั้นความสัมพันธ์ กับบรรดาผู้นำศาสนา ผู้นำสังคม นักการเมืองในจังหวัดชายแดนภาคใต้ก็อยู่ในระดับดี เขามัก ได้รับเชิญให้มาบรรยายในจังหวัดชายแดนภาคใต้บ่อยครั้ง

ตันศรี เต็งกูราซาลี ฮัมซะห์ Tan Sri Tengku Razaleigh Hamzah²²

ตันศรีเต็งกู ราซาลี ฮัมซะห์ เกิดเมื่อวันที่ 13 เมษายน 1931 อดีตประธานพรรค Semangat 46 ซึ่งพรรคนี้แตกออกมาจากพรรคอัมโน ต่อมาพรรคนี้ได้ยุบเพื่อรวมเข้ากับพรรคอัมโนอีกครั้งในปี 1996 ได้รับปริญญาตรีจากมหาวิทยาลัยควีน ประเทศไอร์แลนด์ เขาได้ศึกษาต่อในด้าน กฎหมายที่สถาบันเนติบัณฑิตลินคอล์น อินน์ ลอนดอน

²⁰ สัมภาษณ์ นิสิต นิมุสตาฟา กรรมการบริหารพรรค UMNO ในรัฐกลันตัน เมื่อ 7 มีนาคม 2551

²¹ ข้อมูลจาก สำนักงานพรรค PAS เขตโกตาบารู รัฐกลันตัน และ Urusetia Penerangan Kerajaan Negeri Kelantan. 1992, Biografi YAB. Tuan Guru Hj. Nik Abdul Aziz b. Hj. Nik Mat : Menteri Besar Kelantan Darulnaim.Kota Bharu .Kelantan ; Habibul Izzah Ahmad.1997. Tuan Guru Dato' Haji Nik Abdul Aziz Nik Mat : sebutir sinar di Serambi Mekah .Academic exercise (B.A.) Jabatan Pengajian Media, Fakulti Sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya. Malaysia.

²² ข้อมูลจาก สำนักงานพรรค UMNO เขตโกตาบารู รัฐกลันตัน, Mohd Faizal Bib Md Nor .2007. Manuskrip Biografi Tengku Razaleigh Hamzah. Akademi Pengajian Melayu, Universiti Malaya. 1986. Alias Mohamed Tengku Razaleigh : rintangan dan .Kuala Lumpur :Gateway Publishing House.

เขาเป็นผู้นำทางการเมืองเชื้อสายเจ้าจากรัฐกลันตัน บุคคลผู้ที่มีความสัมพันธ์ที่ดีกับกลุ่มบุคคลในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เคยยอมรับว่าตนเองนั้นมีรากเหง้ามาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้เช่นกัน²³

ตันศรี ดาโต๊ะ ฮัจยี มุฮัมหมัดอัศรี ฮัจยีมูดา Tan Sri Datuk Haji Mohd Asri Haji Muda²⁴

เขาเกิดเมื่อวันที่ 10 ตุลาคม 1923 และถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 28 สิงหาคม 1992 เป็นอดีตรัฐมนตรีพรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย (PAS) เขาเคยเป็นมุขมนตรีรัฐกลันตัน

เขามีความสัมพันธ์ที่ดี มีเครือญาติที่อาศัยอยู่ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในราวปี พ.ศ. 2515 เขาประกาศสนับสนุนการต่อสู้ของกลุ่มที่ต่อสู้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้ จนเกิดการประท้วงในประเทศไทย และเมื่อครั้งเกิดกบฏดุซงญอ ที่อำเภอระแงะ จังหวัดนราธิวาส เขาได้รับมอบหมายให้เดินทางไปยังดุซงญอ หลังจากเกิดเหตุการณ์เลือดเมื่อปี 2491 เพื่อทำบันทึก รายงานเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นต่อที่ประชุมทางการเมืองในประเทศมาเลเซีย แม้ว่าเขาจะเสียชีวิตนานแล้ว แนวความคิดของเขายังคงมี

เต็งกู ตันศรี อาหมัดริธาอูดิน เต็งกูอิสมาแอล Tengku Ahmad Rithaudeen Tengku Ismail²⁵

เขาเกิดที่เมืองกัวลาไกร (Kuala Krai) รัฐกลันตัน เขามาจากครอบครัวเชื้อสายเจ้าเมืองปัตตานี ได้รับการศึกษาด้านกฎหมายจากมหาวิทยาลัยนอตติงแฮม ประเทศอังกฤษ และจบเนติบัณฑิตจากสถาบันเนติบัณฑิตลินคอล์น อินน์ (Lincoln's Inn) นอกจากนี้เขาเป็นนายกสภามหาวิทยาลัยแห่งชาติมาเลเซีย ทางด้านการเมืองปัจจุบันเขาเป็นประธานฝ่ายระเบียบวินัยของพรรคอัมโน ด้วยเขาเป็นผู้ที่มีเชื้อสายเจ้าเมืองปัตตานี ดังนั้นความสัมพันธ์ของเขากับจังหวัดชายแดนภาคใต้อาจมีความแน่นแฟ้น นอกจากนั้นบิดาของเขาคือเต็งกูอิสมาแอล ยังได้ชื่อว่าเป็นประธานของขบวนการที่ต่อสู้ของชาวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ขบวนการแรก โดยขบวนการนั้นชื่อว่า Gabungan Melayu Patani Raya หรือ GAMPAR ถึงอย่างไรก็ตามครั้งหนึ่งในการประชุม

²³ สัมภาษณ์ นายมะยูเซ๊ะ อับดุลลฮอ (นามสมมติ) ครูสอนศาสนา อำเภอสุโงโกลก จังหวัดนราธิวาส เมื่อ 4 เมษายน 2551

²⁴ ข้อมูลจาก สำนักงานพรรค PAS เขตกัวลาแกซาร์ รัฐเปรัก, Norulhadi Mohamad. 2006. Tan Sri Dato' Mohd Asri bin Haji Muda : penglibatannya dalam politik Malaysia . Dissertation (M.A.) Jabatan Sejarah, Fakulti Sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya, Malaysia. Kamarul Zaman Haji Yusoff .2005. PAS dalam era Mohd Asri Muda, 1965-1982. Dissertation (M.A.) Jabatan Sejarah, Fakulti Sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya.

²⁵ ข้อมูลจาก สำนักงานพรรค UMNO เขตโกตาบารู รัฐกลันตัน และ Tengku Ahmad Rithaudeen Tengku Ismail. 2000. Tengku Ahmad Rithaudeen : his story. Kuala Lumpur. Pelanduk Publications.

OIC ที่ประเทศตุรกี เมื่อครั้งเขาดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงต่างประเทศมาเลเซีย เขาเคยคัดค้านการยื่นขอเสนอของขบวนการแบ่งแยกดินแดนต่อที่ประชุม OIC ครั้งนั้น

รัฐตรังกานูดารุลอิมาน (Terengganu Darul Iman)

การเมืองการปกครองรัฐตรังกานู

โครงสร้างการปกครองของรัฐตรังกานู มี 7 อำเภอ คือ 1. อำเภอบือซุต (Besut) 2. อำเภอตุงน (Dungun) 3. อำเภอเกอมามัน (Kemaman) 4. อำเภอกัวลาตรังกานู (Kuala Terengganu) 5. อำเภอมารัง (Marang) 6. อำเภอเซอติว (Setiu) 7. อำเภอ อูลูตรังกานู (Ulu Terengganu) ประชากรของรัฐตรังกานูมีประมาณ 1.5 ล้านคน

มุขมนตรีคนปัจจุบันของรัฐตรังกานู คือ ดาโต๊ะ อาหมัด ซาฮิด (Datuk Ahmad Said)

ผู้นำทางการเมืองในรัฐตรังกานู

กลุ่มผู้นำทางการเมืองในรัฐตรังกานูก็เช่นกันกับรัฐกลันตัน พรรค UMNO ของรัฐตรังกานู มีกลุ่มผู้นำทางการเมืองอยู่หลายกลุ่ม แต่ไม่เด่นหรือชัดเจนเหมือนกันรัฐกลันตัน พรรค UMNO ของรัฐตรังกานูในปัจจุบันปรากฏว่ามีกลุ่มการเมืองที่ชัดเจน คือ กลุ่มที่มี ดาโต๊ะ อิดริส ยูโซ๊ะ (Dato' Seri Idris Jusoh) อดีตมุขมนตรีรัฐตรังกานูเป็นผู้นำ กับกลุ่มการเมืองที่มีดาโต๊ะ อาหมัด ซาฮิด (Datuk Ahmad Said) ผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งเป็นมุขมนตรีคนปัจจุบัน²⁶

ส่วนกลุ่มผู้นำทางการเมืองภายในพรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย (PAS) นั้นด้วยดาโต๊ะ ศรี อับดุลฮาดี อาวัง (Dato' Seri Abdul Hadi Awang) เป็นผู้นำที่มีบารมีสูง ดังนั้นกลุ่มแนวอนุรักษนิยมที่มีเขาเป็นผู้นำจึงค่อนข้างที่จะปิดบังกลุ่มแนวคิดเสรีนิยม กลุ่มผู้นำทางการเมืองของพรรค PAS ในรัฐตรังกานูถือได้ว่ามีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับกลุ่มการเมืองบางกลุ่มในจังหวัดชายแดนภาคใต้²⁷

รัฐบาลท้องถิ่นแห่งรัฐตรังกานู

รัฐบาลท้องถิ่นตรังกานูมีจำนวนสมาชิกสภาบริหารรัฐบาลท้องถิ่นแห่งรัฐตรังกานู 10 คน ซึ่งได้เลือกโดยมุขมนตรี เพื่อช่วยเหลือในการบริหารรัฐ มีฝ่ายต่างๆ ในการบริหารรัฐ

²⁶ สัมภาษณ์ นายอูสมาน มูดา อดีตอาจารย์มหาวิทยาลัยมาลายา ปัจจุบันพักอยู่ในรัฐตรังกานู เมื่อ 12 เมษายน 2551

²⁷ สัมภาษณ์ นายมูฮัมหมัด อับดุลลอฮ์ (นามสมมติ) กรรมการบริหารสาขาพรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย (PAS) ในรัฐตรังกานู เมื่อ 12 เมษายน 2551 เขากล่าวว่า เมื่อครั้งทางรัฐบาลมาเลเซียจับกุมแกนนำพรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย (PAS) เมื่อหลายปีก่อน กลุ่มของเขาต้องหลบหนีภัยมาอาศัยอยู่ในจังหวัดสงขลา ด้วยการช่วยเหลือของนักการเมืองท้องถิ่นในจังหวัดชายแดนภาคใต้

ดาโต๊ะ อาหมัด บิน ซาอิด Datuk Ahmad Bin Said²⁸ (มุขมนตรีรัฐตรังกานู)

ดาโต๊ะ อาหมัด บิน ซาอิด (อายุ 51ปี) ได้รับการแต่งตั้งเป็นมุขมนตรีแห่งรัฐตรังกานู โดยสุลต่านรัฐตรังกานู เมื่อเดือนมีนาคม 2008 เขาสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขารัฐศาสตร์จากมหาวิทยาลัยไซนส์แห่งมาเลเซีย(Universiti Sains Malaysia) รัฐปีนัง เขามีความสัมพันธ์กับจังหวัดชายแดนภาคใต้ เนื่องจากเขาเป็นชาวตรังกานูที่ไม่ได้มีรากเหง้ามาจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความสัมพันธ์ของเขากับชาวจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีไม่มากนัก²⁹

ดาโต๊ะ ศรี อิดริส ยูโซ๊ะ Dato' Seri Idris Bin Jusoh³⁰

เป็นอดีตนุขมนตรีรัฐตรังกานู ระหว่างปี2004-2008 เป็นคนที่มาจากอำเภอเบอซุต อำเภอที่มีชาวมาเลเซียเชื้อสายปัตตานีอาศัยอยู่เป็นจำนวนมาก เขามีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างใกล้ชิดกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีการยอมรับว่าเป็นลูกหลานของชาวปัตตานีที่อพยพไปยังรัฐตรังกานู³¹

ดาโต๊ะศรี ฮัจยีฮาดี บินอาวัง Dato' Seri Abdul Hadi Bin Awang³²

เกิดเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 1947 เขาเป็นหัวหน้าพรรคอิสลามแห่งมาเลเซียและอดีตนุขมนตรีตรังกานู จบปริญญาตรีสาขากฎหมายอิสลาม(ซารีอะฮ์) ที่มหาวิทยาลัยอิสลามมาดีนะห์ และระดับปริญญาโท(Siasah Syariyyah) ที่มหาวิทยาลัยอัล-อัสฮัร เขามีความสัมพันธ์อันดีกับบรรดาผู้นำศาสนาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ได้รับการศึกษาทั้งจากประเทศซาอุดีอาระเบียและประเทศอียิปต์ เขายังเคยมาบรรยายธรรมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ด้วย เขาประกาศว่าตัวเองเป็นลูกหลานของชาวปัตตานีที่อพยพไปยังรัฐตรังกานู³³

ดาโต๊ะ ศรี อัมมาร์ ดี รายา ศรี ฮัจยี วันมุกตาร์ อาหมัด Tan Sri Wan Mokhtar Ahmad³⁴

เกิดเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 1932 เป็นอดีตนุขมนตรี รัฐตรังกานู (1974 - 1999) และเอกอัครราชทูตมาเลเซียประจำประเทศซาอุดีอาระเบีย (2000 - 2005) เป็นคนหนึ่งที่

²⁸ ข้อมูลจาก สำนักงานพรรค UMNO เขตกัวลาลัมเปอร์ รัฐตรังกานู

²⁹ สัมภาษณ์คนเดิม

³⁰ ข้อมูลจาก สำนักงานพรรค UMNO เขตเบอซุต รัฐตรังกานู

³¹ ญาติของผู้ช่วยวิจัยโครงการนี้ทำงานอยู่ที่บ้านของดาโต๊ะ ศรี อิดริส ยูโซ๊ะ ซึ่งเขาจะรู้จักกันในนามของ แบเย๊ะห์

³² ข้อมูลจาก สำนักงานพรรค PAS เขตมารัง รัฐตรังกานู และ Jamhuri Badiuzzaman.1984.Haji Abdul Hadi Awang, hamba Allah pemimpin ummah.Kuala Lumpur : Pustaka Bunda.

³³ สัมภาษณ์นาย อาหมัด อับดุลกาเดร์ ผู้นำศาสนาผู้หนึ่งในจังหวัดนราธิวาส ซึ่งเขามีความใกล้ชิดกับดาโต๊ะศรี ฮัจยีฮาดี บินอาวัง เมื่อ 8 พฤษภาคม 2551

³⁴ ข้อมูลจาก สำนักงานพรรค UMNO เขตกืออามัน รัฐตรังกานู และ Sharif Putera. 1999.Sekali angin menderu : biografi Dato' Seri Amar Di Raja Tan Sri Haji Wan Mokhtar bin Ahmad.Kuala Terengganu : Persatuan Sasterawan Terengganu (PELITA).1999.

ความสัมพันธ์ที่ดีกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผู้นำศาสนาในจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนหนึ่ง เป็นเพื่อนร่วมมหาวิทยาลัยอัล-อัซฮาร์³⁵ และเขายังสามารถดึงนักวิชาการบางคนจากจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ไปสอนหนังสือที่มหาวิทยาลัยดารุลอีมาน (Universiti Darul Iman Malaysia)

ดา โตะ๊ะ อาหมัด ซัมปรี จิ Datuk Ahmad Shabery Cheek³⁶

ดาโตะ๊ะอาหมัด ซัมปรี จิ ปัจจุบันเป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเยาวชนและการกีฬา เขาได้ศึกษาต่อปริญญาตรี สาขาเศรษฐศาสตร์ ที่มหาวิทยาลัยมาลาया ในปี 1983 และปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์ จาก University Of Leeds, ประเทศอังกฤษ ได้ประกาศนียบัตร(Diploma) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ จากมหาวิทยาลัยUppsala ประเทศสวีเดน และเขาเคยเป็นนายกองค์การนักศึกษา มหาวิทยาลัยมาลาयाอีกด้วย เขาเคยเป็นอาจารย์ที่คณะเศรษฐศาสตร์และการบริหาร มหาวิทยาลัยมาลาया ในปี 1990 นอกจากนั้นเขายังเคยดำรงตำแหน่งนักวิจัย(Fellow Researcher) ที่สถาบันตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา (ISEAS) ประเทศสิงคโปร์ เขาเป็นนักการเมืองรุ่นใหม่ที่น่าสนใจเกี่ยวกับจังหวัดชายแดนภาคใต้อยู่ในระดับหนึ่ง³⁷

รัฐเปรักดาร์ลริดฮวาน (Perak Darul Ridhwan)

การเมืองการปกครองรัฐเปรัก

โครงสร้างทางการเมืองการปกครองออกเป็น 9 อำเภอ คือ 1. อำเภอกินตา (Kinta) 2. อำเภอลารุต มาตัง และสลามา (Larut, Matang & Selama) 3. อำเภอฮิลีร์เปรัก (Hilir Perak) 4. อำเภอมันยุง (Manjung)

5. อำเภอบาดังปาตัง (Batang Padang) 6. อำเภอเกอเรียน (Kerian) 7. อำเภอกัวลาแกงซาร์ (Kuala Kangsar)

8. อำเภอฮูลูเปรัก (Hulu Perak) 9. อำเภอเปรักกลาง (Perak Tengah) ประชากรของรัฐเปรัก มีประมาณ 2,030,000 คน

มุขมนตรีคนปัจจุบันของรัฐเปรัก คือ ดาโตะ๊ะ ดร. ซัมปรี อับดุลกาเดร์ (Datuk Dr. Zambray Abdul Kadir)

³⁵ จากการพูดคุยกับนายอาหมัด มุฮัมหมัด ชาวจังหวัดนราธิวาสที่เป็นร่วมรุ่นของดาโตะ๊ะ ซรี ฮัจยี วัน มุคตาร์ เมื่อหลายปีก่อน และจากการสัมภาษณ์อดีตนักศึกษาของสถาบันดังกล่าวเมื่อเดือนมิถุนายน 2551

³⁶ ข้อมูลจาก สำนักงานพรรค UMNO เขตเกอมามัน รัฐตรังกานู

³⁷ สัมภาษณ์ผู้อำนวยการเลือกตั้งของพรรค UMNO ในรัฐเปรัก ซึ่งเขาเป็นชาวรัฐเปรักที่อยู่ในกลุ่มคนปีศาจเมื่อ 9 พฤษภาคม 2551

รัฐบาลท้องถิ่นแห่งรัฐเปรัก

ผู้นำทางการเมืองในรัฐเปรัก

กลุ่มผู้นำทางการเมืองในรัฐเปรักนั้น ภายในพรรค UMNO จะมีการชิงการนำระหว่างกลุ่มที่เรียกว่ากลุ่มเปรัก กับกลุ่มที่เรียกว่ากลุ่มปัตตานี และกลุ่มอื่นๆอีก³⁸ ในการเลือกตั้งปี 2004 ปรากฏว่าพรรค UMNO ยังคงมีอำนาจในรัฐเปรัก และมุขมนตรีขณะนั้นคือ ดาโต๊ะ ชรี ตายูล รุสลี ซาซาลี (Dato' Tajul Rosli Ghazali) ก็ถือว่าเป็นกลุ่มปัตตานี ซึ่งในกลุ่มปัตตานีนี้ยังมีผู้นำอีกหลายคน เช่น ดาโต๊ะ ชรี โมฮัมหมัด นัซรี อับดุลอาซีซ (Dato' Seri Mohamed Nazri Abdul Aziz) กล่าวได้ว่ากลุ่มผู้นำทางการเมืองในพรรค UMNO ของรัฐเปรักยังคงมีความสัมพันธ์ที่ดีกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ ตัวอย่างเช่น การที่ดาโต๊ะ ชรี โมฮัมหมัด นัซรี อับดุลอาซีซ เป็นที่ปรึกษาของสมาคมต้มยำแห่งมาเลเซีย (Persatam Pengusaha Tom Yam Malaysia)³⁹

ผู้นำทางการเมืองในรัฐเปรัก

ดาโต๊ะ ดร. ซัมบรี อับดุลกาเดร์ Datuk Dr. Zambry Abdul Kadir⁴⁰

เขาเกิดเมื่อ 22 มีนาคม 1962 จบการศึกษาด้านเศรษฐศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยอิสลามนานาชาติมาเลเซีย (International Islamic University Malaysia) เมื่อปี 1987 และปริญญาโท ด้านปรัชญาอิสลาม จากมหาวิทยาลัยเดียวกัน และปริญญาเอก ด้านปรัชญาทางการเมือง ที่มหาวิทยาลัยเทมเปิล สหรัฐอเมริกา เขาได้รับเลือกเป็นมุขมนตรี เมื่อ 5 มกราคม 2009 เขาเป็นชาวรัฐเปรักที่มาจากเกาะบังกอร์ อยู่ในกลุ่มชาวเปรักแท้ ซึ่งเป็นกลุ่มชาวรัฐเปรักที่ไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มากนัก ดังนั้นมุขมนตรีรัฐเปรักคนนี้จึงมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับกลุ่มผู้นำในจังหวัดชายแดนภาคใต้น้อยกว่าผู้นำรัฐชาวเปรักคนอื่นๆ

ดาโต๊ะ มุฮัมหมัดนิซาร์ ยามาลูดดีน Datuk Mohammad Nizar Jamaluddin⁴¹

เขาเกิดเมื่อวันที่ 17 มีนาคม 1957 ได้ปริญญาตรีที่ Aston University Of Science And Technology ที่รัฐเบอร์มิงแฮม ประเทศอังกฤษ เป็นมุขมนตรีคนที่ 10 หลังจากพรรคฝ่ายค้านชนะการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรทั่วไปของมาเลเซีย ปี 2008 เขาเป็นสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐเซตูปาซีร์ ปันยัง รัฐเปรัก

³⁸ ผู้วิจัยเคยได้รับการบอกเล่าจาก Dato' Mohd. Razlan Abdullah, อดีตสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจากรัฐเปรัก ซึ่งเขาอยู่ในกลุ่มปัตตานี

³⁹ คณะผู้วิจัยได้รับการบอกเล่าจากนายมูสตาฟา นายกสมาคมต้มยำแห่งมาเลเซีย จากการสัมภาษณ์เมื่อปี 2549

⁴⁰ ข้อมูลจาก สำนักงานใหญ่ พรรค UMNO เมืองอีโปห์ รัฐเปรัก

⁴¹ ข้อมูลจาก สำนักงานพรรค PAS เขตกัวลาแกซาร์ รัฐเปรัก

เขาเป็นชาวรัฐเปรักที่มาจากกลุ่มชาวเปรักแท้ ซึ่งเป็นกลุ่มชาวรัฐเปรักที่ไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กับประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มากนัก มีน้อยกว่าผู้นำรัฐชาวเปรักที่มาจากกลุ่มปัตตานี⁴²

ดาโต๊ะ ศรี มุฮัมหมัดนัสรี บินอับดุลอาซีซ Dato' Seri Mohamad Nazri bin Abdul Aziz⁴³

เขาเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ได้รับการศึกษาด้านกฎหมายจากสำนักลินคอล์นอินน์ ปัจจุบันเป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ดูแลกิจการต่างๆของรัฐสภา เขาเป็นกลุ่มชาวรัฐเปรักที่เรียกว่ากลุ่มคนปัตตานี ดังนั้นเขาจึงค่อนข้างจะมีความสัมพันธ์ที่ดีมากกับกลุ่มคนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เขายังมีความใกล้ชิดกับกลุ่มคนจังหวัดชายแดนภาคใต้ที่ทำงานหรืออยู่อาศัยในประเทศมาเลเซีย เขายังเป็นที่ปรึกษาของสมาคมผู้ประกอบการต้มยำแห่งประเทศไทย (Persatuan Pengusaha-Pengusaha Tomyam Malaysia)⁴⁴ นอกจากนี้เขายังให้ความช่วยเหลือกิจกรรมด้านศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ เช่น สนับสนุนงบประมาณสร้างอาคารเรียนแก่โรงเรียนสอนศาสนาในจังหวัดชายแดนภาคใต้⁴⁵

รัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรักกับอิทธิพลที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้

อิทธิพลทางทางการเมืองการปกครอง

รัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรักกับจังหวัดชายแดนภาคใต้ นั้น ด้วยประชาชนส่วนใหญ่ของทั้งสองล้วนมีศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี และประวัติศาสตร์ร่วมกัน รวมทั้งประชาชนทั้งสองส่วนมีการเคลื่อนไหวระหว่างทั้งสองส่วน จึงไม่เป็นเรื่องแปลก ถ้าหากประชาชนในบรรดารัฐดังกล่าวจะบอกว่าตนเองมีเครือญาติอยู่ในฝั่งจังหวัดชายแดนภาคใต้ ในทางกลับกันประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้เองก็จะบอกว่าตนเองมีเครือญาติอยู่ในฝั่งบรรดารัฐตอนเหนือของประเทศมาเลเซีย

นอกจากนั้นสภาพภูมิรัฐศาสตร์ของทั้งสองประเทศในปัจจุบันเอง ก็แตกต่างจากสภาพภูมิรัฐศาสตร์ในอดีต ปัญหาเขตแดนระหว่างรัฐกลันตันกับจังหวัดนราธิวาส และเขตแดนรัฐเปรักกับจังหวัดยะลา ก็มีส่วนทำให้สภาพภูมิรัฐศาสตร์ในปัจจุบันเปลี่ยนแปลงต่างไปจากอดีต

⁴² สัมภาษณ์คนเดิม

⁴³ ข้อมูลจาก สำนักงานพรรคใหญ่ พรรค UMNO เมืองอีโปห์ รัฐเปรัก

⁴⁴ สัมภาษณ์คุณมุสตาฟา นายกสมาคมผู้ประกอบการต้มยำแห่งประเทศไทยเมื่อปี 2549

⁴⁵ สัมภาษณ์นายหะยีนาวาวิ มุฮัมหมัดอาหมิน (นามสมมติ) เจ้าของโรงเรียนราษฎรสอนศาสนาอิสลาม อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี เมื่อ 28 พฤศจิกายน 2551

เขตแดนระหว่างรัฐกลันตันกับจังหวัดนราธิวาส

เขตแดนของทั้งสองส่วนในอดีตมีสภาพที่แตกต่างกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน เมื่อศึกษาถึง ประวัติของอำเภอตากใบ จังหวัดนราธิวาสแล้ว เดิมดินแดนที่เป็นอำเภอตากใบเป็นส่วนหนึ่งของรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย เมื่ออังกฤษกับสยามดำเนินการแบ่งเขตดินแดนระหว่างกัน ตามสนธิสัญญา Anglo-Siamese Treaty ในปี ค.ศ.1909 อังกฤษกับสยามจึงกำหนดเขตแดนใหม่ โดยใช้แม่น้ำสุโหงโกลกเป็นเขตแดน ดังนั้นดินแดนที่เป็นบริเวณแม่น้ำเปอร์ฆาว (Pergau River) รวมทั้งส่วนที่เป็นอำเภอยี่ลี้ รัฐกลันตันปัจจุบัน ซึ่งเดิมเป็นส่วนหนึ่งของเมืองระแงะได้ยกดินแดนเป็นส่วนหนึ่งของรัฐกลันตัน ประเทศมาเลเซีย ในทางกลับกันดินแดนของรัฐกลันตันในส่วนที่เรียกว่า a small corner in northeast of Kelantan ได้ถูกยกดินแดนให้เป็นส่วนหนึ่งของเมืองนราธิวาส จนกลายมาเป็นอำเภอตากใบในปัจจุบัน⁴⁶

เขตแดนรัฐเปรักกับจังหวัดยะลา

เขตแดนของรัฐเปรักกับจังหวัดยะลาในอดีตมีสภาพที่แตกต่างกับสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน ปี 1882 มีการทำสัญญาระหว่างอังกฤษกับเจ้าเมืองรามันห์ จากปัญหาดินแดนระหว่างรัฐเปรักกับเมืองรามันห์นั้น ชาวรัฐเปรักบริเวณที่เรียกว่าฮูลูเปรักในปัจจุบันนั้น พวกเขาเป็นชาวเมืองรามันห์ จนในปัจจุบันชาวรัฐเปรักยังคงเรียกผู้ที่ย้ายอยู่ในบริเวณฮูลูเปรักว่าคนปัตตานี

การเปรียบเทียบสภาพทางสังคมระหว่างทั้งสองดินแดน

การที่ประชาชนทั้งสองส่วนนั้น ส่วนหนึ่งมีความเป็นเครือญาติกัน ทำให้ประชาชนทั้งสองมีการเปรียบเทียบสภาพความเป็นอยู่ สภาพเศรษฐกิจ ความเจริญก้าวหน้าของบ้านเมือง ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อความคิด ความรู้สึกของประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ความเจริญก้าวหน้า การพัฒนาที่เป็นระบบ ความมีระเบียบแบบแผนในรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรักของประเทศมาเลเซีย ซึ่งสิ่งเหล่านี้มีความเหนือกว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ ทำให้เกิดความรู้สึกเปรียบเทียบ ในเรื่องนี้ไม่ใช่เป็นสิ่งที่ใหม่ ด้วยแม้แต่รัชกาลที่ 5 และกรมพระยาดำรงราชานุภาพเองก็เล็งเห็นถึงสิ่งเหล่านี้ ดังเช่นที่ปรากฏต่อไปนี้

“.....บริเวณแขก 7 เมืองอยู่ติดต่อกับเมืองกลันตัน และพนักงานการปกครองเป็นไทยล้วน ถ้าหากว่ามีสเตอร์เกรแฮม* จัดการทำงานบำรุงเมืองกลันตันให้เจริญเกิน หน้าบริเวณ 7 หัวเมืองได้เพียงใด ก็ยิ่งจะเป็นช่องทางที่มีผลร้ายแก่การปกครองพระ

⁴⁶ “ประกาศตั้งอำเภอสะเดาและอำเภอตากใบ” ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 26 ลงวันที่ 22 สิงหาคม ร.ศ. 128 หน้า 1107 – 110

ราชอาณาจักรตอนบริเวณ 7 หัวเมืองได้เพียงนั้น เพราะชาวต่างประเทศจะลงเนื้อเห็นว่าเมืองที่ไทยปกครองไม่สามารถจะจัดการให้หัวเมืองเจริญได้ ด้วยเหตุนี้ ข้าพระพุทธเจ้าจึงเห็นด้วยเกล้าฯว่าในเวลาจำเป็นจะต้องลงมือจัดการบำรุง 7 หัวเมืองโดยตั้งใจให้ เกินหน้าเมืองกัณฑ์ในความเจริญด้วยการทำนุบำรุง”⁴⁷

“.....มีเมืองกัณฑ์ซึ่งติดต่อกันนั้นเป็นสำคัญกว่า
แห่งอื่น.....บริเวณ 7 หัวเมืองจะรอไม่ได้เลยจำจะต้องเดินให้ทัน
เมืองกัณฑ์ มณฑลภูเก็ตจะต้องเดินให้ทันมณฑลไทรบุรีอันใด บริเวณ 7 หัว
เมืองก็จะต้องเดินให้ทันกัณฑ์นั้น”⁴⁸

การอพยพของชาวมลายูในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ยังรัฐกัณฑ์ รัฐรัง กานู และรัฐเปรัก

ความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับรัฐกัณฑ์ รัฐรัง
กานู และรัฐเปรักนั้นมีมาเป็นเวลานานแล้ว ด้วยมีศาสนา วัฒนธรรม ประเพณี ภาษาเหมือนกัน
ทำให้ประชาชนทั้งสองฝั่งมีการปฏิสัมพันธ์กัน ทั้งในระดับชนชั้นปกครอง และระดับประชาชน
ทั่วไป

ความสัมพันธ์ระหว่างสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับรัฐกัณฑ์

ในอดีตสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับรัฐกัณฑ์มีความสัมพันธ์ที่ค่อนข้างแน่นแฟ้น
ราชวงศ์ผู้ปกครองรัฐกัณฑ์ก็กล่าวกันว่ามาจากปัตตานี ในทางกลับกันราชวงศ์สุดท้ายที่
ปกครองปัตตานีก็เป็นราชวงศ์กัณฑ์ ดังนั้นความเป็นเครือญาติของชนชั้นปกครองของทั้งสอง
ฝ่ายมีมานับแต่อดีต พระราชินีแห่งรัฐกัณฑ์ก็เป็นผู้ที่เกิดที่อำเภอสายบุรี จังหวัดปัตตานี จาก
เชื้อสายตระกูลเจ้าเมืองสายบุรี เจ้าเมืองยะหริ่ง

⁴⁷ กรมหลวงพระยาดำรงราชานุภาพ กราบทูล ราชกาลที่ 5 กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร เอกสารรัชกาลที่ 5 ม.
49/25 กรมหลวงดำรงราชานุภาพกราบบังคมทูล ร. 5 ที่ 26/924 ลงวันที่ 27 เมษายน ร.ศ. 123 สำหรับนาย

* William A. Graham นั้นเป็นชาวอังกฤษที่ไทยแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาประจำรัฐกัณฑ์

⁴⁸ สามารถดูเอกสารเพิ่มเติมได้ใน พระหัตถเลขา ร. 5 ถึงกรมหลวงดำรงราชานุภาพ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรม
ศิลปากร เอกสารรัชกาลที่ 5 ม.49/13 พระหัตถเลขา ร. 5 ถึงกรมหลวงดำรงราชานุภาพ ทรงตอบหนังสือที่
119/4149 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม ร.ศ. 125

สำหรับในกลุ่มประชาชนทั่วไปนั้น ชาวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนหนึ่งไปอพยพไปตั้งถิ่นฐานในรัฐกลันตัน และส่วนหนึ่งของบุตรหลานชาวสามจังหวัดชายแดนภาคใต้เหล่านั้น มีทั้งที่ประกอบอาชีพภาคเอกชนและภาครัฐในประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะรัฐกลันตัน

ความสัมพันธ์ระหว่างสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับรัฐตรังกานู

ความสัมพันธ์ทั้งสองฝ่ายถือได้ว่าเป็นความแน่นแฟ้นเช่นกัน ผู้ปกครองในอดีตของรัฐตรังกานูก็เป็นบุตรบุญธรรมเจ้าเมืองปัตตานี ในสมัยสุลต่านมันซูร์ชาห์ที่ 1 (1733-1793)⁴⁹ มีชาวปัตตานีเดินทางไปตั้งถิ่นฐานในรัฐตรังกานูด้วย โดยตั้งถิ่นฐานอยู่ที่หมู่บ้านแห่งหนึ่งจนถึงปัจจุบันเรียกว่าหมู่บ้านปัตตานี⁵⁰

สำหรับการอพยพของประชาชนและบรรดานักการศาสนาไปยังรัฐตรังกานูนั้น มีหลายระลอกด้วยกัน เช่นการอพยพของชาวปัตตานีไปยังหมู่บ้านดุยง ริมแม่น้ำกัวลาตรังกานู กลุ่มนักการศาสนาอพยพไปยังอำเภอเบอซุต⁵¹

ความสัมพันธ์ระหว่างสามจังหวัดชายแดนภาคใต้กับรัฐเปรัก

นอกจากประชาชนมีความสัมพันธ์ในบริเวณที่เรียกว่าฮูลูเปรักกับสามจังหวัดชายแดนภาคใต้แล้ว ยังมีชาวสามจังหวัดชายแดนใต้ตั้งถิ่นฐานในส่วนอื่นๆของรัฐเปรักอีกมานับเป็นเวลานานแล้ว ดังนั้นจึงมีข้าราชการ นักการเมือง หรือนักธุรกิจที่มีรากเหง้ามาจากสามจังหวัดชายแดนภาคใต้จำนวนหนึ่ง

อิทธิพลทางความคิด (อุดมการณ์ทางการเมือง)

นักการเมืองในรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรัก รวมทั้งรัฐบริเวณตอนเหนืออื่นๆ โดยเฉพาะนักการเมืองจากพรรคอิสลามแห่งมาเลเซีย หรือ พรรค PAS มักได้รับเชิญมาบรรยายบ่อยครั้ง ดังนั้นการบรรยายของบรรดานักการเมืองเหล่านั้น ส่วนหนึ่งย่อมได้รับการยอมรับจากบรรดาผู้ฟังในจังหวัดชายแดนภาคใต้ นอกจากการสามารถเผยแพร่แนวความคิดศาสนานิยมให้แก่ประชาชนส่วนหนึ่งแล้ว ยังสามารถสร้างเครือข่ายในหมู่ผู้นำศาสนา ผู้นำทางสังคมใน

⁴⁹ Arba'iyah Mohd Noor. Naskah Salasilah Sultan Omar dan Salasilah Kesultanan Terengganu ใน Rogayah A. Hamid & Mariyam Salim. 2006. Kesultanan Melayu Terengganu. Dewan Bahasa dan Pustaka, Kuala Lumpur หน้า

⁵⁰ Haji Mohd Salleh bin Haji Awang, Mengkaji Sejarah Terengganu (jilid II) Al-Ahmadiyah Press, Singapore 1955 หน้า 10-12

⁵¹ Mahmud bin Mamat. Pondok Di Besut : Satu Tinjauan Tentang Asal Usul Kemunculannya ใน Abdullah Zakaria Ghazali. 1984. Terengganu Dahulu dan Sekarang. Perbadanan Muzium Negara Malaysia, Kuala Lumpur หน้า 74

จังหวัดชายแดนภาคใต้อีกด้วย ความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มศาสนาระหว่างชาวมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้ กับชาวมลายูจากรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรัก ยังมีอีกสถานที่หนึ่งเป็นแหล่งพบปะ นั่นคือนครมักกะห์ ประเทศซาอุดีอาระเบีย โดยเฉพาะช่วงประกอบพิธีฮัจญ์ ซึ่งเป็นหนึ่งในศาสนบัญญัติของศาสนาอิสลาม⁵²

มีการจัดตั้งโครงการ หน่วยงาน มูลนิธิ หรือสมาคมเพื่อช่วยเหลือชาวจังหวัดชายแดนภาคใต้

โครงการช่วยเหลือด้านการศึกษา ทักษะ และการบริหารมัสยิด

โครงการที่มีชื่อว่าโครงการช่วยเหลือด้านการศึกษา ทักษะ และการบริหารมัสยิด หรือ Projek Pakej Bantuan Pendidikan, Kemahiran dan Pengurusan Masjid เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้กับองค์กรพัฒนาเอกชนในประเทศมาเลเซีย กิจกรรมที่ดำเนินการประกอบ มีการอบรมภาษามลายูกลางสำหรับครูสอนเด็กเล็ก (ตาดีกา) และผู้สนใจทั่วไป โดยดำเนินการที่สำนักงานคณะกรรมการอิสลามจังหวัดในแต่ละพื้นที่ และการนำเยาวชนไปฝึกอบรมในสถาบันการศึกษาอาชีวะของประเทศมาเลเซีย เช่น ใน Giat Mara, Institut Kemahiran Mara

สมาคมดารุลอารีฟมาเลเซีย Persatuan Kebajikan Darul 'Arif Malaysia⁵³

เป็นสมาคมของชาวมาเลเซีย เชื้อสายปัตตานี เดิมสมาคมนี้จัดตั้งในนามของ Persatuan Kebajikan Darul 'Arif Kelantan ต่อมาเปลี่ยนเป็น Persatuan Kebajikan Darul 'Arif สมาคมได้รับการยอมรับจากรัฐบาลท้องถิ่นรัฐกลันตันในการรับเงินจากรัฐบาลท้องถิ่นรัฐกลันตัน ในการดำเนินกิจกรรมทางสังคมที่ไม่เกี่ยวข้องกับการเมือง สมาคมได้ร่วมกับ Task Force 2010 ช่วยเหลือการแก้ปัญหาด้านสวัสดิการ การฝึกงาน การศึกษาของชาวมุสลิมจังหวัดชายแดนภาคใต้

Task Force 2010

หน่วยงานเฉพาะกิจ Task Force 2010 นี้จัดตั้งขึ้นเมื่อ 8 มกราคม 2007 มีผู้อำนวยการชื่อ พลโท ดาโต๊ะ วันอาบูบาการ์ โอมาร์ สำหรับการใช้คำว่า Task Force 2010 ของมาเลเซียนั้น

⁵² สัมภาษณ์นายหะยีฮับดุลกาเดร์ ยูโซ๊ะ (นามสมมติ)ผู้นำศาสนา อำเภอเมือง จังหวัดนราธิวาส เมื่อ 23 พฤศจิกายน 2551

⁵³ ข้อมูลเผยแพร่ของสมาคม Persatuan Kebajikan Darul Arif Malaysia และ Mohd. Zafrullah Haji Arifin .1995.

Perkembangan sosio-ekonomi masyarakat Melayu Patani di bandar Kota Bharu, Kelantan : satu kajian kes melalui Persatuan Kebajikan Darul' Arif (PESAKA) B.A. Academic Exercise Universiti Malaya

โดยตั้งเป้าหมายว่า ในปี 2010 ปัญหาภาคใต้ของประเทศไทยสามารถแก้ไขไปได้ โครงการของ Task Force 2010 เช่นการรับเยาวชนจากประเทศไทย เข้าเรียนต่อด้านการช่วยพยาบาลที่มหาวิทยาลัยกัวลาลัมเปอร์-วิทยาลัยการแพทย์รอยัลรัฐเปรัก หรือ Universiti Kuala Lumpur-Royal College of Medicine Perak (UniKL- RCMP) มีการจัดตั้งมูลนิธิขึ้นมา โดยใช้ชื่อว่า Yayasan Kebajikan dan Pendidikan untuk Selatan Thai (มูลนิธิสวัสดิการและการศึกษาเพื่อภาคใต้ประเทศไทย) มูลนิธินี้มีชื่อย่อว่า Yayasan SuTera มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสามจังหวัดชายแดนภาคใต้⁵⁴

สรุป และข้อเสนอแนะ

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยเชิงคุณภาพ เรื่อง โครงสร้างการเมืองการปกครอง รัฐกลันตัน รัฐตรังกานูและรัฐเปรัก ประเทศมาเลเซียกับอิทธิพลที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้ คณะผู้วิจัยขอสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลการวิจัยและให้ข้อเสนอแนะดังนี้

สรุปการวิจัย

โครงสร้างการเมืองการปกครอง รัฐกลันตัน รัฐตรังกานูและรัฐเปรัก ประเทศมาเลเซียมีอิทธิพลต่อต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้นเกิดจากปัจจัยดังนี้

1. ความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์และเครือญาติ รัฐกลันตัน รัฐตรังกานูและรัฐเปรักของประเทศมาเลเซียกับจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น มีภาษา ศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณี ที่เหมือนกัน มีความสัมพันธ์ทางชาติพันธุ์และเครือญาติ รวมทั้งมีความสัมพันธ์ทางประวัติศาสตร์ ความสัมพันธ์เหล่านี้เกิดมาจาก 2 กรณี คือ

1.1 การเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ เกิดการเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ 2 แห่งบริเวณชายแดนประเทศไทย-มาเลเซีย แห่งแรก คือ การเปลี่ยนแปลงเขตแดนระหว่างรัฐเปรักกับเมืองรามันห์(จังหวัดยะลาปัจจุบัน) เกิดขึ้นในปี 1899 ปรากฏว่าดินแดนส่วนหนึ่งของเมืองรามันห์ได้ถูกผนวกเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐเปรัก ทำให้ดินแดนและประชาชนชาวรามันห์ส่วนที่เรียกว่า อูลูเปรัก (Ulu Perak) ปัจจุบันได้กลายเป็นชาวเปรักเชื้อสายปัตตานี (รามันห์) ส่วนแห่งที่สอง คือ เกิดจากสนธิสัญญาแองโกล-สยามปี 1909 (1909 Anglo-Siamese Treaty) จากสนธิสัญญาดังกล่าว รัฐกลันตันได้ผนวกดินแดนบริเวณอำเภอเยอลี บางส่วนของอำเภอตาเนาะห์แมเราะห์(รัฐกลันตัน) ในปัจจุบัน ซึ่งเดิมเป็นดินแดนเมืองระเงะหรือลือเกะห์(Legeh) เข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ

⁵⁴ Utusan Malaysia 13 พฤศจิกายน 2007

ลันตัน ในทางกลับกันดินแดนของรัฐกลันตันในส่วนที่เรียกว่า a small corner in northeast of Kelantan ได้กลายมาเป็นอำเภอตากใบ การเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์แห่งที่สอง ทำให้ชาวระแงะหรือลือเกาะห์ได้กลายเป็นชาวกลันตันเชื้อสายปัตตานี (ระแงะ) และทำให้ชาวกลันตันในบริเวณที่เรียกว่า a small corner in northeast of Kelantan ได้กลายมาเป็นชาวนราธิวาสเชื้อสายกลันตัน

1.2 การย้ายอพยพย้ายถิ่นฐาน ชาวจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้อพยพย้ายถิ่นฐานไปยังรัฐกลันตัน รัฐตรังกานูและรัฐเปรัก การย้ายถิ่นฐานเกิดขึ้นมาเป็นเวลานานนับตั้งแต่ศตวรรษที่ 18 จนถึงปัจจุบัน ทำให้ประชาชนดังกล่าวยังคงมีความผูกพันต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการตั้งชื่อชุมชนตนเองตามชื่อถิ่นฐานเดิม กลุ่มชาวมะละเชียเชื้อสายปัตตานีเหล่านี้ ส่วนหนึ่งได้รวมตัวจัดตั้งองค์กรขึ้นมาเพื่อยกฐานะทางเศรษฐกิจของกลุ่มตนเอง รวมทั้งช่วยเหลือพัฒนาเศรษฐกิจพี่น้องในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. อุดมการณ์ทางการเมือง แนวความคิดทางการเมืองของประชาชนบริเวณรัฐชายทะเลฝั่งตะวันออก (East Coast) ส่วนใหญ่มีความคิดทางการเมืองแบบศาสนานิยมหรือแนวทางอนุรักษนิยม (Conservative) ดังนั้นแนวคิดทางการเมืองที่ตั้งบนพื้นฐานศาสนาหรือใช้ศาสนาเป็นแนวทางในการต่อสู้ทางการเมือง จึงมีอิทธิพลเป็นอย่างมากต่อแนวความคิดทางการเมืองของจังหวัดชายแดนภาคใต้ การที่พรรคแนวทางศาสนาสามารถมีอำนาจในการปกครองรัฐที่ทำการวิจัย จึงมีผลกระทบต่อความมั่นคงของประเทศไทย การที่รัฐบริเวณชายแดนประเทศไทย-มาเลเซียถูกปกครอง โดยพรรคที่มีอุดมการณ์ทางการเมืองเดียวกันหรือสอดคล้องกันกับพรรคที่เป็นรัฐบาลสหพันธรัฐ ย่อมสามารถแก้ไขปัญหาความมั่นคงกับประเทศไทยมากกว่ารัฐที่ถูกปกครองโดยรัฐบาลท้องถิ่นที่มาจากต่างอุดมการณ์ซึ่งยากต่อการควบคุมของรัฐบาลสหพันธรัฐ

3. อุดมการณ์ทางศาสนา ด้วยประชาชนส่วนใหญ่ของรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรักกับจังหวัดชายแดนภาคใต้มีการนับถือศาสนาอิสลาม สำหรับผู้สนับสนุนพรรครัฐบาลสหพันธรัฐนั้น มีความคิดเสรีนิยม และชาตินิยม ดังนั้นกลุ่มนี้มักอิงความเป็นชาติพันธุ์นิยม อิงความเป็นชาติพันธุ์มลายูด้วยกัน ส่วนผู้สนับสนุนพรรคฝ่ายอุดมการณ์ศาสนานั้น มักอิงความเป็นศาสนาอิสลามนิยม ด้วยหลักการศาสนาอิสลามนั้น มีคำกล่าวที่ว่า “มุสลิมเป็นพี่น้องกัน” ดังนั้นชาวมุสลิมจากรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรักบางส่วน ด้วยมีความเป็นศาสนาและชาติพันธุ์เดียวกัน ทำให้เกิดระบบเครือญาติ จึงเกิดเห็นอกเห็นใจเอื้ออาทรซึ่งกันและกัน เมื่อฝ่ายหนึ่งฝ่ายใดเจ็บปวดอีกฝ่ายย่อมจะเจ็บด้วย ความเป็นศาสนาและชาติพันธุ์เดียวกันนี้ เมื่ออีกฝ่ายมีความ

เจริญก้าวหน้ากว่า ทำให้อีกฝ่ายเกิดคำถามถึงสถานภาพของตนเอง ความดี้อยกว่าของตนเอง และฝ่ายที่เจริญกว่าย่อมจะต้องยื่นมือให้ความช่วยเหลือต่อฝ่ายที่ด้อยกว่า จึงมีการช่วยเหลือชาวจังหวัดชายแดนภาคใต้ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเงินซากาต, สัตว์ประเภทวัวหรือแพะเพื่อการเชือดตามพิธีกรรมทางศาสนา หรือแม้แต่การช่วยเหลือในการสร้างศาสนสถาน สถาบันการศึกษา

4. โครงสร้างการเมืองการปกครองมีผลต่อการเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา

โครงสร้างการเมือง การปกครอง การที่รัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรัก มีระบบการปกครองแบบสหพันธรัฐ (Federal State) มีการกระจายอำนาจ ประชาชนในท้องถิ่นรัฐดังกล่าวสามารถกำหนดบทบาทของตนเอง ในทางกลับกันจังหวัดชายแดนภาคใต้มีระบบการปกครองแบบรัฐเดี่ยว (Unity State) เมื่อระบบการปกครองที่แตกต่างกัน มีผลทำให้สภาพความเป็นอยู่แตกต่างกัน มีผลทำให้กลุ่มชนส่วนหนึ่งในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ต้องการประยุกต์ข้อดีของระบบการเมืองการปกครองของรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรัก จึงเกิดการเรียกร้องให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีอำนาจในการกำหนดบทบาทตนเองมากขึ้น (Autonomy) ด้วย ดังนั้นศักยภาพทางเศรษฐกิจในรัฐกลันตัน รัฐกลันตันและรัฐเปรัก จึงมีมากกว่าจังหวัดชายแดนภาคใต้ จะเห็นได้ว่ามีกลุ่มเอกชนจากประเทศมาเลเซียเข้ามาช่วยเหลือสนับสนุนสร้างอาคารเรียนขึ้นในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในจังหวัดชายแดนภาคใต้ รวมทั้งการบริจาคเงินซากาต⁵⁵ สัตว์เพื่อประกอบศาสนพิธีแก่ชาวมลายูในจังหวัดชายแดนภาคใต้ และประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้ส่วนหนึ่งมีความเชื่อถือต่อสื่อสารมวลชนของประเทศมาเลเซียมากกว่าสื่อสารมวลชนจากประเทศไทย

5. นโยบายของรัฐกลันตัน รัฐตรังกานูและรัฐเปรักที่มีต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้

จากการศึกษานโยบายของรัฐดังกล่าวที่ต่อจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ไม่ปรากฏว่ามีการบันทึกเป็นนโยบายเฉพาะสำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้หรือชนกลุ่มน้อยอื่นๆ ทั่วโลก ในบรรดารัฐดังกล่าวนี้มีรัฐกลันตันและรัฐเปรักพรรคแนวร่วมแห่งชาติกลับมาเมื่อ 5 กุมภาพันธ์ ที่ผ่านมามีพรรคอิสลามมาเลเซียหรือพรรคปาสเป็นแกนนำของรัฐท้องถิ่น การที่พรรคนี้มีแนวความคิดค่อนข้างศาสนานิยม ทำให้มีเครือข่ายองค์กรมุสลิมอยู่ทั่วโลก แม้ไม่มีการบันทึกนโยบายของรัฐบาลท้องถิ่นเกี่ยวกับชนกลุ่มน้อยมุสลิมในประเทศอื่นๆ แต่ในการปฏิบัตินั้นปรากฏว่ารัฐกลันตันซึ่งเป็นรัฐที่พรรคอิสลามมาเลเซียหรือพรรคปาสปกครองมาตลอด 18 กว่าปีแล้ว กลายเป็นฐานที่มั่นคงในการสนับสนุนช่วยเหลือชนกลุ่มน้อยชาวมุสลิมในประเทศต่างๆ เช่น การช่วยเหลือชาวมุสลิมบอสเนียฮอเซโกวีนา ชาวแคชเมียร์ ชาวปาเลสไตน์ สำหรับจังหวัดชายแดนภาคใต้นั้น ด้วยสถานการณ์ไม่ถึงกับวิกฤติ ดังนั้นนโยบายของรัฐบาลท้องถิ่นรัฐกลันตันจึงมีลักษณะที่เป็นความเห็นอกเห็นใจ (Sympathy) มากกว่าจะเป็นการช่วยเหลือทางด้านวัตถุ (Material)

⁵⁵ เงินที่ชาวมุสลิมต้องบริจาคตามหลักศาสนบัญญัติ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. จำเป็นที่รัฐจะต้องทำการศึกษา ข้อดีข้อเสียของระบบและโครงสร้าง การเมือง การปกครองของประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะรัฐบริเวณชายแดนประเทศไทยมาเลเซีย คือรัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรัก และนำข้อดีของโครงสร้างการเมืองการปกครองของรัฐดังกล่าว มาประยุกต์ใช้ในจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. จำเป็นที่รัฐจะต้องมีการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม การศึกษาในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ให้มีความเท่าเทียมหรือเหนือกว่ารัฐกลันตัน รัฐตรังกานู และรัฐเปรัก อันจะทำให้ประชาชนในจังหวัดชายแดนภาคใต้มีความรู้สึกถึงความเอาใจใส่ของรัฐต่อการพัฒนาจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้เท่าเทียมกับประเทศเพื่อนบ้าน

3. จำเป็นที่รัฐต้องสร้างภาพลักษณ์ที่ดี และความเข้าใจที่ถูกต้องให้แก่ประเทศมาเลเซีย โดยเฉพาะรัฐที่อยู่บริเวณชายแดนประเทศไทย-มาเลเซีย จำเป็นที่รัฐต้องทำการวิจัยเกี่ยวกับประเทศมาเลเซียให้มากขึ้น ซึ่งจะสามารถสร้างความเข้าใจและบทบาทของประเทศมาเลเซียในฐานะประเทศเพื่อนบ้านของไทย

บรรณานุกรม

หนังสือและเอกสารภาษามลายูและอังกฤษ

Alias Mohamed Tengku Razaleigh : rintangan dan .Kuala Lumpur :Gateway Publishing House.

Arba'iyah Mohd Noor.Naskah Salasilah Sultan Omar dan Salasilah Kesultanan Terengganu ใน Rogayah A. Hamid & Mariyam Salim.2006.Kesultanan Melayu Terengganu. Kuala Lumpur:Dewan Bahasa dan Pustaka.

International Law Book Service.2004.Perlembagaan Persekutuan.Kuala Lumpur.

Fuad Sakdan.1999.Asas Politik Malaysia. Kuala Lumpur:Dewan Bahasa dan Pustaka.

Lofti Ismail.1982.Sejarah Malaysia 1400-1963.Universiti Kebangsaan Malaysia.Kuala Lumpur.

Habibul Izzah Ahmad.1997. Tuan Guru Dato' Haji Nik Abdul Aziz Nik Mat : sebutir sinar di Serambi Mekah .Academic exercise (B.A.) Jabatan Pengajian Media, Fakulti Sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya.Malaysia.

Haji Mohd Salleh bin Haji Awang, Mengkaji Sejarah Terengganu (jilid II) Al-Ahmadiyah Press, Singapore 1955

Jabatan Penerangan Malaysia.2004.Malaysia 2004.Ipoh: Percetakan Zaiton Kassim.

Jamhuri Badiuzzaman.1984.Haji Abdul Hadi Awang, hamba Allah pemimpin ummah.Kuala Lumpur : Pustaka Bunda.

Kamarul Zaman Haji Yusoff .2005.PAS dalam era Mohd Asri Muda, 1965-1982. Dissertation (M.A.) Jabatan Sejarah, Fakulti Sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya.

Mahdi Shuid.1998.Pengajian Malaysia.Petaling Jaya : Longman.

Mohd Faizal Bib Md Nor .2007.Manuskrip Biografi Tengku Razaleigh Hamzah. Akademi Pengajian Melayu, Universiti Malaya. 1986.

Mohd. Zafrullah Haji Arifin .1995. Perkembangan sosio-ekonomi masyarakat Melayu Patani di bandar Kota Bharu, Kelantan : satu kajian kes melalui Persatuan Kebajikan Darul' Arif (PESAKA) B.A. Academic Exercise Universiti Malaya.

Norulhadi Mohamad. 2006.Tan Sri Dato' Mohd Asri bin Haji Muda : penglibatannya dalam politik Malaysia . Dissertation (M.A.) Jabatan Sejarah, Fakulti Sastera dan Sains Sosial, Universiti Malaya, Malaysia.

Sharif Putera. 1999. *Sekali angin menderu : biografi Dato' Seri Amar Di Raja Tan Sri Haji Wan Mokhtar bin Ahmad*. Kuala Terengganu : Persatuan Sasterawan Terengganu (PELITA).

Tengku Ahmad Rithaudeen Tengku Ismail. 2000. *Tengku Ahmad Rithaudeen : his story*. Kuala Lumpur. Pelanduk Publications.

Mahmud bin Mamat. *Pondok Di Besut : Satu Tinjauan Tentang Asal Usul Kemunculannya* ใน Abdullah Zakaria Ghazali. 1984. *Terengganu Dahulu dan Sekarang*. Perbadanan Muzium Negara Malaysia, Kuala Lumpur.

Zainal Abidin Ahmad. 1982. *Pengajian Malaysia*. Petaling Jaya, Selangor : Pearson Prentice Hall.

Zainal Abidin Wahid. 1982. *Sejarah Malaysia Sepintas Lalu*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.

Urusetia Penerangan Kerajaan Negeri Kelantan. 1992. *Biografi YAB. Tuan Guru Hj. Nik Abdul Aziz b. Hj. Nik Mat : Menteri Besar Kelantan Darulnaim*. Kota Bharu Kelantan.

เอกสารภาษาไทย

“ประกาศตั้งอำเภอสะเดาและอำเภอตากใบ” ในราชกิจจานุเบกษา เล่ม 26 ลงวันที่ 22 สิงหาคม

ร.ศ. 128 หน้า 1107 – 1108

กรมหลวงพระยาดำรงราชานุภาพ กราบทูล รัชกาลที่ 5 กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร เอกสารรัชกาลที่ 5 ม. 49/25 กรมหลวงดำรงราชานุภาพกราบบังคมทูล ร. 5 ที่ 26/924 ลงวันที่ 27 เมษายน ร.ศ. 123

พระหัตถเลขาร. 5 ถึงกรมหลวงดำรงราชานุภาพ กองจดหมายเหตุแห่งชาติ กรมศิลปากร เอกสารรัชกาลที่ 5 ม. 49/13 พระหัตถเลขาร. 5 ถึงกรมหลวงดำรงราชานุภาพ ทรงตอบหนังสือที่ 119/4149 ลงวันที่ 20 กรกฎาคม ร.ศ. 125